

แนวคิด-ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์

ที่	ชื่อแนวคิด-ทฤษฎี	เจ้าของแนวคิด-ทฤษฎี	หลักการหรือองค์ประกอบ	แหล่งอ้างอิง
1.	1.การสื่อสารทางการเมือง Political Communication	Manuel Pares I Maicas	1.ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร 2.การโน้มน้าวใจให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง 3.การนำเสนอในรูปแบบของข่าวสาร 4.ความเกี่ยวข้องกับการตลาดทางการเมือง	Manuel Pares I Maicas, Introduction a la communication social , (Barcelona : ESRPPPU, 1992), p. 27.
2.		Brian McNair	1. การสื่อสารทุกรูปแบบที่กระทำโดยนักการเมืองและผู้ที่เกี่ยวข้องของทางการเมือง โดยมีวัตถุประสงค์ที่เจาะจง 2. การสื่อสารที่สื่อมวลชนและคณะผู้เลือกตั้งส่งถึงนักการเมือง 3. มีกิจกรรมของการสื่อสาร เช่น การรายงานข่าว บทบรรณาธิการ	Brian McNair, An Introduction to Political communication , (London : Routledge, 1995), p. 4.
3.		Harold D. Lasswell	1.ใครเป็นผู้กำหนด เนื้อหาของสาร 2.กล่าวอะไร คือเนื้อหาของสารที่ส่งออกไป 3.ช่องทางใด คือสื่อที่ถูกส่งออกไป 4.ถึงใคร คือผู้ใดเป็นผู้รับสาร 5.ผลคืออะไร ที่เกิดจากการสื่อสารนั้น	Harold, D. Lasswell.. “The Structure and Functional of Communication In Society”. Lyman Bryson (ed.), The Communication of Ideals , New York: The Macmillan Company, 1949) p. 62.
4.		Bruce I. Newman	ทฤษฎีตลาดการเมือง 4 Ps 1.Product: ผลิตภัณฑ์ กล่าวคือนโยบายของ	Bruce I. Newman. The marketing of the President . California: Sage

ที่	ชื่อแนวคิด-ทฤษฎี	เจ้าของแนวคิด-ทฤษฎี	หลักการหรือองค์ประกอบ	แหล่งอ้างอิง
			พรรคและผู้สมัคร 2. Push Marketing: การตลาดแบบผลักดัน กล่าวคือ การเผยแพร่ข้อมูลของพรรคไปสู่สมาชิกและผู้สนับสนุนพรรคอย่างต่อเนื่อง 3. Pull Marketing: การตลาดแบบดึงดูดการรณรงค์ผ่านสื่อมวลชน กล่าวคือผ่านหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ รวมถึงสื่อใหม่ 4. Polling: การสำรวจความคิดเห็น กล่าวคือ การตรวจสอบความคิดเห็นของประชาชนเพื่อนำมาจัดทำนโยบายและตรวจสอบประสิทธิภาพของการรณรงค์ทางการเมือง	Publications Ltd.,1994.
5.		Blumler & Gurevitch	ทฤษฎีการสื่อสารทางการเมืองผ่านสื่อใหม่ (New Media) 1. ความหลากหลายของพหุวัฒนธรรม 2. การขยายตัวของสื่ออย่างมหาศาล 3. การเพิ่มขึ้นของนักสื่อสารทางการเมือง 4. การเปลี่ยนแปลงทางภูมิรัฐศาสตร์ทางการเมือง 5. การผสมผสานระหว่างสื่อที่หลากหลายกับนักการเมืองและสื่อมวลชน 6. ประชาชนมีอิสระในการวิพากษ์วิจารณ์ทาง	Blumler, Jay G. and Gurevitch Michael, The New Media and Our Political Communication Discontents: Democratizing Cyberspace , (London: Routledge, 2000).

ที่	ชื่อแนวคิด-ทฤษฎี	เจ้าของแนวคิด-ทฤษฎี	หลักการหรือองค์ประกอบ	แหล่งอ้างอิง
			การเมืองผ่านสื่อสมัยใหม่	
6.		นันทนา นันทวโรภาส	แนวคิด ช่องทางการสื่อสารทางการเมือง 1.การจัดแถลงข่าว 2.การแจกข่าว (Pres Release) 3.การให้สัมภาษณ์ 4.การจัดกิจกรรม 5.การปล่อยข่าว (Leak) 6.การโฆษณา 7.การส่งสารผ่านสื่อใหม่ (New Media)	นันทนา นันทวโรภาส, สื่อสารการเมือง : ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้ , (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2563), หน้า 174-175.
7.		David K. Berlo	ทฤษฎีการสื่อสาร SMCR Modal 1.Source : ผู้ส่งสาร 2.Message : เนื้อหาของสาร 3.Chanel : ช่องทางการสื่อสาร 4.Receiver : ผู้รับสาร	Berlo, David K. The Process of Communication. (New York: Holt, Rinchart and and Winston, Inc., 1960).

ลำดับที่	ชื่อแนวคิด / เรื่อง	เจ้าของแนวคิด / ทฤษฎี	หลักการ / องค์ประกอบ	แหล่งอ้างอิง
๑	การยุบสภา Dissolution of Parliament			วิชัญ เครื่องงาม, กฎหมายรัฐธรรมนูญ (กรุงเทพมหานคร : แสงสุทธิการพิมพ์, ๒๕๒๓), หน้า ๒๘๗. หยุด แสงอุทัย, คำบรรยายกฎหมายรัฐธรรมนูญ (พระนคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๑๒) , หน้า ๑๑๒. อุทัย หิรัญโต, “การยุบสภา” สารานุกรมศัพท์ทางรัฐศาสตร์๑ (๒๕๒๔) : ๒๐๓. B.S. Markesinis, The Theory and Practice of Dissolution of Parliament, p ๗. มานิตย์จุมปา, สารานุกรมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. ๒๕๔๐) หมวดองค์กรทางการเมือง เรื่อง ๗.การยุบสภา (กรุงเทพฯ : องค์การค้าของคุรุสภา, ๒๕๔๔), หน้า ๒. แดนชัย ไชวิเศษ, การยุบสภาผู้แทนราษฎรในประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร รัฐสภา, ๒๕๕๗).
๒	การรวมกลุ่มของผู้ชุมนุมประท้วงทางการเมือง Political Flash Mob			Michael John Montesano, III; Terence Chong; Mark Heng, After the coup: the National Council for Peace and Order era and the future of Thailand. ๒๐๑๙. ยรรยง ผิวผ่อง และศุภวัฒน์ นกร วงศ์ธนวิสุ, การจัดการชุมนุมทางการเมือง (วารสารการเมืองการปกครอง ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๘ – กุมภาพันธ์, ๒๕๕๙ การบริหารการจัดการ-การบริหารทรัพยากรมนุษย์-นโยบาย) หน้า ๒๑๓-๒๒๖. ประธาน สุวรรณมงคล, พฤติกรรมกลุ่มประท้วงในประเทศไทย (วารสารสังคมศาสตร์ ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๒ เมษายน - มิถุนายน, ๒๕๒๓). หน้า ๘๕ - ๑๐๖. ยปนิษฐ์ ปทุมวัฒน์, การชุมนุมสาธารณะ (จุลนิติ ก.ค. - ส.ค., ๒๕๕๒) หน้า ๑๖๙ - ๑๗๙.

๓	การรัฐประหาร Coup d'état			อริยพร โพธิ์ใส, ประวัติการปฏิวัติ รัฐประหารและกบฏในประเทศไทย, สืบค้นจาก www.senate.go.th อภิชาติ คุณวัฒน์บัณฑิต, ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติของประเทศไทย (วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายมหาชน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๖๒). วชิรวัชร งามละม่อม, รัฐประหาร บทบาททหารกับการเมืองในประเทศไทย (การประชุมวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ ๕๔ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) หน้า ๖๐๒- ๖๑๐.
๔	การวิ่งเต้นทางการเมือง Political Lobby			เดโช สนวนานนท์, พจนานุกรมศัพท์การเมือง, พ.ศ. ๒๕๔๕, หน้า ๑๓๕
๕	การสมรู้ร่วมคิดทางการเมือง Political Collusion			ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์, การพัฒนากฎหมาย (Legal Development), (หนังสือ ๖๐ ปี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา)
๖	นโยบายทางการเมือง Political Policy			รงค์ บุญสวยขวัญ, การเมืองของนโยบาย (Politics of Policy), (วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๑ มกราคม - มิถุนายน, ๒๕๖๐) หน้า ๑๙๗ - ๒๐๓.
๗	รัฐธรรมนูญ Constitution			นรนิติ เศรษฐบุตร. รัฐธรรมนูญกับการเมืองไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๘.

ที่	ชื่อแนวคิดหรือทฤษฎี	เจ้าของแนวคิดหรือทฤษฎี	หลักการหรือองค์ประกอบ	แหล่งอ้างอิง
1	โฆษณาชวนเชื่อเชิงคำนวณ Computational Propaganda การโฆษณาชวนเชื่อทำงานอย่างไร How Propaganda Works	Jessica Baldwin-Philippi	ทฤษฎีและกรอบการวิเคราะห์ Theoretical Introduction And Analytical Frame กรณีศึกษาเฉพาะประเทศ Contry-Specific Case Studies ประชาธิปไตยสามารถอยู่รอดในการคำนวณโฆษณาชวนเชื่อ Conclusions	Jessica Baldwin-Philippi by Oxford University Press 198 Published in the United States of America by Oxford University Press 198 Madison Avenue, New York, NY 10016, United States of America.
		Jason Stanley	การตรวจสอบอย่างละเอียดและทันที่ Timely and insightful investigation into กลไกของภาษา the mechanisms of language จิตวิทยาสังคมและโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่อนุญาตให้โฆษณาชวนเชื่อ social psychology and economic structure that allow propaganda	Jason Stanley, Princeton University Press, 2015, 353 pp.,

3				

สรุปแนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์(การประท้วงทางการเมือง)

ที่	ชื่อแนวคิดหรือทฤษฎี	เจ้าของแนวคิดหรือทฤษฎี	หลักการหรือองค์ประกอบ	แหล่งอ้างอิง
1	Mobs, messiahs, and markets : surviving the public spectacle in finance and politics. William Bonner and Lila Rajiva	William Bonner and Lila Rajiva	1 ม็อบ เกณฑ์เหตุผลของการเกิดขึ้น Critque Of Impure Reason 2 การล่าแม่มดและกลองสงคราม Witch Hunts And War Drums 3 ข้อความทหาร Militant Messiahs 4 การทำให้โลกแบนราบ Flattening The Globe 5 ราชินีฟองสบู่ The Bubble Kings 6 ห่างไกลจาก MOB MADDING	William Bonner and Lila Rajiva. All rights reserved. Published by John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey. Published simultaneously in Canada.
2	สมุดปกดำและม็อบ	RonaldA.Farrell and CaroleCase	1 การบอกเลิกควบคุมสังคม Denunciation SocialControl	Theblackbookandthemob:theuntoldstoryofthecontrolof Nevada'scasinos/ RonaldA.FarrellandCaroleCase.

	The Black Book and the Mob		2 ไม่มีการเปลี่ยนแปลง Ofnevdagambling 3 วิกฤตภายในในอุตสาหกรรม Internal Crisesin Theindustry	300p. em.

ที่	ชื่อแนวคิดหรือทฤษฎี	เจ้าของแนวคิดหรือทฤษฎี	หลักการหรือองค์ประกอบ	แหล่งอ้างอิง
1	คุณธรรมและปรัชญาการเมือง Moral and Political Philosophy	Roger Solt	1 คุณธรรมและปรัชญาทฤษฎีทางการเมืองเกิดจากเสรีภาพข้อถกเถียงอย่างชาญฉลาด to aid in debating these ubiquitous questions of political philosophy more intelligently. 2 การมองสิทธิเสรีภาพสองปรัชญาทางการเมืองลัทธิมาร์กซ์และเสรีนิยม Marxism and libertarianism 3 มุ่งเน้นเสรีภาพบุคคล สวัสดิการที่จะได้รับจุดมุ่งหมายสูงสุดของการเมือง the ultimate aim of politics 4 บุคคลสามารถดำเนินการตามความคิด	The Handbooks of Moral and Political Philosophy Two - Contemporary Political Philosophies by Roger Solt Copyright © 2004 by Paradigm Research, Inc. All rights reserved.

			ของตนเองเกี่ยวกับความดีและเสรีภาพที่ ลดลง collective good 5 ประโยชน์โดยรวมเสรีนิยมอนาคต Utilitarians	

ที่	ชื่อแนวคิดหรือทฤษฎี	เจ้าของแนวคิดหรือทฤษฎี	หลักการหรือองค์ประกอบ	แหล่งอ้างอิง
1	ผู้นำ	Lippitt & White, 1960	1. ผู้นำแบบเผด็จการ (Autocratic Leadership style) 2. ผู้นำแบบประชาธิปไตย (Democratic Leadership style) 3. ผู้นำแบบเสรีนิยม (Laissez-Faire leadership style)	Lippitt.R.,&White, R.K., Autocracy and democracy : An experimental inquiry. (New York : Harper & Row, 1960), p.156.
		Likert and Rensis others,1978	1. ผู้นำแบบมุ่งงานหรือเน้นงานเป็นหลัก (Job-Centered) 2. ผู้นำมุ่งงานหรือเน้นผู้ปฏิบัติงานเป็นหลัก (Employee-Centered)	Likert and Rensis others, The Human Organization : Its management and Values. (New York:McGraw-Hill, 1978), p.241.
		Hersey Paul,Blanchard,1966	1.ผู้นำบอกทุกอย่าง (Telling) 2. ผู้นำขายความคิด (Selling) 3. ผู้นำเน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วม (Participation) 4. ผู้นำมอบหมายงานให้ทำ (Delegation)	Hersey Paul,Blanchard, Kenneth R.& Johnson,Dewey E. Management of Organizational Behavior. (7th ed).New Jersey:Prentice-Hall,Inc. (1966).p.33.

		John C.Flanagan,2003	1.ผู้นำมุ่งแต่งงานเป็นสำคัญ 2.ผู้นำที่ตระหนักถึงผลงานและความพอใจของทุกฝ่าย 3.ผู้นำที่ถือว่าประสิทธิภาพของการทำงานสูงได้เนื่องจากน้ำใจ	Flanagan, Linda & Jacobsen, Michele. Technology Leadership for the Twenty-first. Century Principal.Retrieved Febuary 1
2.	เศรษฐศาสตร์การเมือง : Political Economics	Richard D. Wolff,1987	ประเภทของลัทธิมาร์กซิสม์ 1. ลัทธิมาร์กโบราณ 2. ลัทธินีโอมาร์กซิสม์ 3. ลัทธิมาร์กเชิงโครงสร้าง 4. ลัทธิมาร์กสายเบอร์มิงแฮม 5. ลัทธิของสำนักแฟรงค์เฟิร์ต 6. ลัทธิมาร์กหลังโครงสร้างนิยม	Wolff , Richard D. and Stephen, Economics: Marxian versus neoclassical.(The John Hopkins university press), 1987
3	ความคิดเห็นทางการเมือง : Political Opinion	Walter Lippmann, 1922	ประเภทของความคิดเห็นทางการเมือง 1. ความคิดเห็นทางการเมืองที่เป็นทางการ 2. ความคิดเห็นทางการเมืองที่ไม่เป็นทางการ 3. ความคิดเห็นทางการเมืองกึ่งทางการ	Lippmann, Walter, Public Opinion (New York: Harcourt, Brace and company) ,1922

4	ความชอบธรรม ทางการเมือง : Political Legitimacy	Max Weber, 1978	Source of legitimacy 1. จากบารมีของผู้นำ 2. จากอำนาจหน้าที่ตามประเพณี วัฒนธรรม 3. จากหลักบัญญัติตามกฎหมาย	Weber, Max, Economy and society: an outline of interpretive sociology(Berkely: university of California press),1978
		Muthiah Alagappa,1995	องค์ประกอบของความชอบธรรมทาง การเมือง 1. การมีแบบแผนและค่านิยมร่วมกัน 2. การเข้าสู่อำนาจด้วยกฎเกณฑ์ที่มีอยู่ 3. การใช้อำนาจอย่างเหมาะสมและมี ประสิทธิภาพ 4. การให้ความยอมรับในการปกครอง	Alagappa, M , Political legitimacy in south east asia the quest for moral authority (Standford: Stanford university press),1995

5	ความปรองดอง ทางการเมือง : Political Reconciliation	Abu-Nimer, 2001	หลักการสร้างความปรองดอง 1. ต้องมีการสานเสวนา 2. จัดการกับความรู้สึกของคน 3. ตอบสนองความต้องการ 4. ใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือ 5. ใช้แนวทางหลากหลายแก้ปัญหา ทั้ง ด้านจิตใจ การเมือง วัฒนธรรม และ จิตวิทยา 6. คำนึงถึงความหลากหลายของ วัฒนธรรม 7. ให้อภัย 8. เน้นความยุติธรรม	Abu-Nimer , Reconciliation, Justice, and Coexistence: Theory and Practice.(Lanham, MD: Lexington Books) ,2001
6	อำนาจอธิปไตย ทางการเมือง : Political Sovereignty	จรรยา สุภาพ, 2522	ประเภทของอำนาจอธิปไตย 1. อำนาจทางกฎหมาย 2. อำนาจทางการเมือง 3. อำนาจของปวงชน 4. อำนาจอธิปไตยตามความเป็นจริง	จรรยา สุภาพ หลักรัฐศาสตร์ ฉบับ พิสดาร แนวทฤษฎีและประยุกต์ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนา พานิชย์), 2522

			5. อำนาจอธิปไตยเชิงนิติบัญญัติ 6. อำนาจอธิปไตยภายนอก	
		Montesquieu, 1998	การแบ่งแยกอำนาจอธิปไตย 1. อำนาจนิติบัญญัติ 2. อำนาจบริหาร 3. อำนาจตุลาการ	Viel, Constitutionalism and the separation of power (Indianapolis, liberty fund, 1998)
7	อิทธิพลทางการเมือง : Political Pressure	Edward Banfield, 1961	อิทธิพลทางการเมือง องค์ประกอบในการเจรจาต่อรองเพื่อสร้างอิทธิพลทางการเมือง 1. ตัวแสดง 2. คนกลาง 3. หัวหน้ากลุ่มผลประโยชน์ 4. รัฐบาล	Banfield, Edward Political influence (Glencoe: The Free Press, 1961)

8	อุดมการณ์ทางการเมือง : Political Ideology	Andrew Heywood, 1997	อุดมการณ์ทางการเมืองแบบชาตินิยม 1. ชาตินิยมแนวเสรี 2. ชาตินิยมแนวอนุรักษ์ 3. ชาตินิยมแนวขยายอำนาจ 4. ชาตินิยมแนวต่อต้านการค้าเสรี	Heywood Andrew , Politics: (Basingstoke and London Macmillan press, 1997) ,p109
		Andrew Heywood, 1997	อุดมการณ์ทางการเมืองแบบอนุรักษนิยม 1. อนุรักษนิยมแนวอำนาจนิยม 2. อนุรักษนิยมแนวอุปถัมภ์ 3. อนุรักษนิยมแนวเสรีภาพ 4. อนุรักษนิยมใหม่	Heywood Andrew , Politics: (Basingstoke and London Macmillan press ,1997),pp68-92

ที่	แนวคิดหรือทฤษฎี	เจ้าของแนวคิดทฤษฎี	หลักการหรือองค์ประกอบ	แหล่งอ้างอิง
29	บทบาทของฝ่ายค้าน (บทบาทของพรรค)		1. ความสำเร็จของระบอบประชาธิปไตยขึ้นอยู่กับความขยายบทบาทที่สร้างสรรค์ของฝ่ายค้าน 2. ในระบอบประชาธิปไตยทุกพรรคไม่สามารถได้ที่นั่งส่วนใหญ่ตลอดเวลาในรัฐสภา 3. พรรคที่ไม่ได้ที่นั่งส่วนใหญ่เรียกว่าพรรคฝ่ายค้าน	https://www.toppr.com/ask/question/explain-the-role-of-the-opposition-party-in-a-democracy/

การเมืองฝ่าย ค้าน)	4. พรรคที่ได้รับที่นั่งส่วนใหญ่ในโลกตามถัดจากพรรคร่วมเรียกว่าพรรคฝ่ายค้านที่ได้รับการยอมรับ หัวหน้าพรรคฝ่ายค้านได้รับสิทธิพิเศษบางประการเทียบเท่ากับรัฐมนตรีในคณะรัฐมนตรี 5. อำนาจทั้งหมดที่กล่าวถึงในรัฐธรรมนูญเป็นอำนาจของพรรคร่วม พรรคฝ่ายค้านยังทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและงานของพวกเขาที่มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าพรรคร่วม	
	หน้าที่ของพรรคฝ่ายค้าน 1) เพื่อตรวจสอบไม่ให้รัฐบาลกลายเป็นเผด็จการและจำกัดอำนาจของตนฝ่ายค้านจะคอยจับตาดูพวกเขา 2) หน้าที่หลักของพรรคฝ่ายค้านคือวิพากษ์วิจารณ์นโยบายของรัฐบาล 3) นอกสภานิติบัญญัติฝ่ายค้านจะดึงดูดความสนใจของสื่อมวลชนและรายงานการวิพากษ์วิจารณ์นโยบายของรัฐบาลในเอกสารข่าว 4) ฝ่ายค้านมีสิทธิตรวจสอบการใช้จ่ายของรัฐบาลด้วย 5) ในช่วงถามคำถามฝ่ายค้านโดยทั่วไปจะวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล https://www.toppr.com/ask/question/explain-the-role-of-the-opposition-party-in-a-democracy/	https://www.toppr.com/ask/question/explain-the-role-of-the-opposition-party-in-a-democracy/
	พรรคฝ่ายค้านมีบทบาทสำคัญคือ (1) การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลอย่างสร้างสรรค์ (2) การวางข้อจำกัดของอนุญาโตตุลาการฝ่ายปกครอง (3) การปกป้องเสรีภาพและสิทธิของประชาชน (4) การเตรียมจัดตั้งรัฐบาล (5) รับฟังการแสดงความคิดเห็นของประชาชน	https://en.wikipedia.org/wiki/Official_Opposition_(India)
	บทบาทสำคัญของฝ่ายค้าน:	https://www.african-di.org/the-role-of-

		1. เพื่อใช้เป็นทางเลือกที่น่าเชื่อถือให้กับรัฐบาลปกครอง 2. เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นการอภิปรายในรัฐสภา 3. เพื่อเป็นสนามฝึกอบรบสำหรับผู้นำในอนาคต	opposition-parties-in-africa/
		ความรับผิดชอบของฝ่ายค้าน ได้แก่ : 1. กลั่นกรอง - ตรวจสอบอย่างใกล้ชิด - การทำงานของรัฐบาล 2. ขอให้รัฐบาลอธิบายการกระทำของตน 3. การอภิปรายเงินงบประมาณ - กฎหมายที่เสนอในรัฐสภา 4. ทำงานในคณะกรรมการที่ตรวจสอบเงินงบประมาณและประเด็นสำคัญระดับชาติ 5. เป็นทางเลือกให้กับนโยบายของรัฐบาล	https://peo.gov.au/understand-our-parliament/parliament-and-its-people/opposition/

ที่	แนวคิดหรือทฤษฎี	เจ้าของแนวคิด ทฤษฎี	หลักการหรือองค์ประกอบ	แหล่งอ้างอิง
30	ประชาพิจารณ์	สังเวียน เทพผา	วัตถุประสงค์ของการจัดทำประชาพิจารณ์ 1. เพื่อทำตามที่กฎหมายระบุไว้ 2. เพื่อได้ข้อมูลจากประชาชน 3. เพื่อให้ข้อมูลแก่ประชาชน 4. เพื่อปรับปรุงการตัดสินใจของรัฐ หรือโครงการของรัฐ 5. เพื่อให้ได้การยอมรับจากประชาชน 6. เพื่อเปลี่ยนรูปแบบอำนาจทางการเมืองและการจัดสรรทรัพยากร 7. เพื่อตอบสนองความกังวลหรือห่วงใยของประชาชน 8. เพื่อชะลอหรือหลีกเลี่ยงการตัดสินใจของรัฐ 9. เพื่อให้ได้เปรียบทางการเมือง	สังเวียน เทพผา. แนวทางแกไขการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนโดยวิธีประชาพิจารณ์ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าดวยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548. file:///C:/Users/USER/Downloads/69123-Article%20Text-272168-1-10-20171226.pdf

		10. เพื่อหาทางออกที่ประนีประนอม	
	บุญเกียรติ การะเวกพันธุ์	จุดประสงค์การทำประชาพิจารณ์ 1. เพื่อให้การตัดสินใจของรัฐสอดคล้องกับประโยชน์ 2. เพื่อลดความขัดแย้งจากการตัดสินใจของรัฐ 3. เพื่อให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเพียงพอแก่ประชาชน 4. เพื่อเป็นทางเลือกในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการตัดสินใจของรัฐ 5. เพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุด	บุญเกียรติ การะเวกพันธุ์. เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนวิชาสัมมนานโยบายและการจัดการสาธารณะ. http://www.mpa.ru.ac.th/download/PA7403/boonyakiet.pdf
	สีบวงค์ กาฬวงศ์	หลักการประชาพิจารณ์ 1. จะต้องกระทำขึ้นก่อนมีการตัดสินใจของรัฐ 2. จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้ได้รับผลกระทบแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง 3. การดำเนินการประชาพิจารณ์ต้องเป็นไปโดยเที่ยงตรงและเปิดเผย 4. ข้อสรุปจากการประชาพิจารณ์มีฐานะเป็นเพียงข้อเสนอแนะ	สีบวงค์ กาฬวงศ์. (2546). “ ประชาพิจารณ์ในประเทศไทย : หลักการปัญหาและแนว ทางแก้ไข,” วารสารมนุษยศาสตร์สังคมวิทยาการ. หน้า 27-33.
	สมพิศ สุขแสน	วิธีการจัดการประชาพิจารณ์ในสถานการณ์ต่างๆ มีดังนี้ 1.เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบในการดำเนินการพิจารณ์ 2. บุคคลผู้เข้าร่วมในการพิจารณ์ 3. สถานที่จัดการพิจารณ์ 4. เวลาในการจัดการพิจารณ์ 5. กระบวนการในการพิจารณ์ 6. ขั้นตอนก่อนการทำประชาพิจารณ์ 6.1 ขั้นตอนก่อนทำการประชาพิจารณ์ (Pre-hearing stage) 6.2 ขั้นตอนการทำประชาพิจารณ์ (Hearing stage) 6.3 ขั้นตอนควบคุมความประพฤติและการปฏิบัติตามกระบวนการทำ	สมพิศ สุขแสน .(2545).วารสารศาลรัฐธรรมนูญ,(4)12, (กันยายน-ธันวาคม) หน้า 124- 141.

		ประชาพิจารณ์ 7. การปฏิบัติตามรายงานของคณะกรรมการประชาพิจารณ์ 8. การปฏิบัติตามรายงานสรุปผลการศึกษา 9. งบประมาณ	
	Olga Pavlycheva	การประชาพิจารณ์ในกระบวนการดำเนินการตามนโยบายและกฎหมาย - แนวคิดเป้าหมายวัตถุประสงค์ของการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ - สิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้เข้าร่วม - ขั้นตอนเงื่อนไขและลำดับการดูแลรักษา - การคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้ฟังสาธารณะและด้านอื่นๆ	Olga Pavlycheva, A public hearing as a form of the public participation in the urban planning. Moscow State University of Civil Engineering, Yaroslavskoye sh. 26, Moscow, 129337, Russia. file:///C:/Users/USER/Downloads/A_public_hearing_as_a_form_of_the_public_participa.pdf
	Frederick H. Bair	การประชาพิจารณ์เป็นสนามทดสอบ: 1. สำหรับการพิจารณาความเป็นไปได้เหตุผลและความชัดเจนของข้อเสนอ 2. สำหรับการพิจารณาว่าข้อเสนอดังกล่าวอยู่ในขอบเขตของความยินยอมของสาธารณชนแบบแฝง (ไม่มีข้อโต้แย้ง) และจำนวนเท่าใดที่จะเป็นประเด็นของการโต้แย้ง 3. เพื่อกำหนดช่วงและวัตถุประสงค์ที่อาจเกิดขึ้นจากการโต้แย้ง	Frederick H. Bair, Jr. Public Hearings, Controversy, and the Written Response. Information Report No. 240. November 1968. https://www.planning.org/pas/reports/report240.htm
	Frederick H. Bair	สรุป การพิจารณาคดีสาธารณะ การโต้แย้งและการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร	Frederick H. Bair, Jr. Public Hearings,

		1. ก่อนการนำเสนอข้อเสนอต้องดูปฏิกิริยาของสาธารณชน ความมีเหตุผล และข้อเสนอที่ชัดเจน 2. ควรพิจารณาว่าระดับพื้นที่ใดมีความแตกต่างระหว่างความยินยอมของสาธารณชน 3. นักวางแผนควรการขยายบทบาทของตรรกะในกิจการสาธารณะ 4. การได้ยินเสียงประชาชนถือว่ามีสำคัญและควรเตรียมพร้อมทุกครั้ง 5. คู่กรณีอาจจะเงื่อนงำที่ไม่แจ่มใต้อ่อน ผู้วางแผนอาจต้องมีการตื่นตัวเสมอ 6. การกำหนดขอบเขตของข้อเสนออาจจะมีความขัดแย้ง การใช้กฎหมายก็เป็นทางออกทางหนึ่ง 7. หลังจากการพิจารณาคดี ควรมีข้อชี้แจงเสนอแนะเป็นลายลักษณ์อักษร 8. การลดพื้นที่การแสดงความคิดเห็นที่ไม่พึงประสงค์ถือเป็นเหตุผลหนึ่งที่สามารถดำเนินการให้บรรลุผลได้	Controversy, and the Written Response. Information Report No. 240. November 1968. https://www.planning.org/pas/reports/report240.htm

ที่	แนวคิดหรือทฤษฎี	เจ้าของแนวคิด ทฤษฎี	หลักการหรือองค์ประกอบ	แหล่งอ้างอิง

32	การแบ่งแยกอำนาจ	มองเตสกีเอร์ (Montesquieu)	หลักของการแบ่งแยกอำนาจของนักปราชญ์ชาวฝรั่งเศสคือ เป็นผู้เขียนหนังสือเรื่อง The spirit of Law หรือเจตนารมณ์แห่งกฎหมาย โดยมองเตสกีเอร์ได้อธิบายในบทที่ 6 หมวดที่ 11 ความตอนหนึ่งว่าในรัฐทุกรัฐจะมีอำนาจสูงสุดที่ เรียกว่า อำนาจอธิปไตย อยู่ 3 ประการคือ 1. อำนาจนิติบัญญัติคืออำนาจที่เกี่ยวกับการออกกฎหมายจัดวางระเบียบการกำหนด ข้อบังคับทั่วไปทั้งภายในและภายนอกรัฐ 2. อำนาจบริหาร เป็นการใช้อำนาจที่ขึ้นอยู่กับหลักกฎหมายมหาชนเป็นการบังคับใช้การปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมาย 3. อำนาจตุลาการ คือการวินิจฉัยอรรถคดี ความต่าง ๆ	สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. สารสังเขปประเด็นการปฏิรูปประเทศไทยด้านการเมือง. สำนักการพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2557, หน้า 8.

ที่	แนวคิดหรือทฤษฎี	เจ้าของแนวคิดทฤษฎี	หลักการหรือองค์ประกอบ	แหล่งอ้างอิง
33	การปกครองท้องถิ่น	ชูวงศ์ ฉายะบุตร	วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น 1.ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล 2.เพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง 3.เพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ของ ประชาชนก็ต่างไป 4.เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษการปกครองระบอบประชาธิปไตย	ชูวงศ์ ฉายะบุตร, การปกครองท้องถิ่นไทย พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมเนศ พรินต์ติ้ง เซ็นเตอร์ จำกัด, 2539), หน้า 26.
		ชูวงศ์ ฉายะบุตร	ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น 1) เป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย	ชูวงศ์ ฉายะบุตร, การปกครองท้องถิ่นไทย พิมพ์ครั้งที่ 3

			2) ทำให้ประชาชนรู้จักท้องถิ่นการปกครองตนเอง (3) เป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล 4) การสนองตอบความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ 5) เป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองและการบริหารของประเทศในอนาคต 6) เป็นการยึดหลักการกระจายอำนาจ	(กรุงเทพมหานคร : บริษัท พิมเนศ พรินต์ติ้ง เซ็นเตอร์ จำกัด, 2539), หน้า 28.
	ประธาน คงฤทธิ ศึกษากร	องค์ประกอบกรปกครองส่วนท้องถิ่น¹ 1) เป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล และทบวงการเมือง 2) มีสภาและผู้บริหารระดับท้องถิ่นมีที่มาจากกาเลือกตั้งตามหลักการที่บัญญัติใน กฎหมายรัฐธรรมนูญ 3) มีอิสระในการปกครองตนเอง 4) มีเขตการปกครองที่ชัดเจนและเหมาะสม 5) มีงบประมาณรายได้ที่เป็นของตนเองอย่างเพียงพอ 6) มีบุคลากรปฏิบัติงานของตนเอง 7) มีอำนาจท้องถิ่นที่เหมาะสมต่อการให้บริการ 8) มีอำนาจออกข้อบังคับเป็นกฎหมายของท้องถิ่นภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย แม่บท 9) มีความสัมพันธ์กับส่วนกลางในฐานะเป็นหน่วยงานระดับรองของรัฐ	ประธาน คงฤทธิศึกษากร, (2535) “การปกครอง ท้องถิ่น”. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สถาบัน บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. หน้า 138.	

ที่	แนวคิดหรือทฤษฎี	เจ้าของแนวคิด ทฤษฎี	หลักการหรือองค์ประกอบ	แหล่งอ้างอิง

34	การเดินขบวนทางการเมือง (Political Demonstration)	ยุติธรรม ศิริอุเทน.	“การเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวนาอีสาน มีอยู่3 ปัจจัยหลักคือ 1. เงื่อนไขด้านภาวะวิสัย (Objective Condition) 2. เงื่อนไขด้านอัตวิสัย (Subjective Condition) 3. เงื่อนไขเสริมที่เอื้ออำนวย (Facilitating Condition)	ยุติธรรม ศิริอุเทน. (2544) การเคลื่อนไหวทางสังคมของชาวนาอีสาน : กรณีศึกษา มูลนิธิเกษตรกรรมไทย . มหาวิทยาลัยขอนแก่น/ขอนแก่น.
		วินิจ เจริญชัยยง	องค์ประกอบของเสรีภาพในการชุมนุม ประการแรก เสรีภาพในการแสดงออก (Freedom of Expression) ประการที่สอง เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น (Freedom of Opinion) ประการที่สาม เสรีภาพในการพูด (Freedom of Speech) ประการที่สี่ เสรีภาพในการเดินทาง (Freedom of Movement) ประการที่ห้า เสรีภาพในการพิมพ์(Freedom of Press) ประการสุดท้าย เสรีภาพในการเลือกตั้ง (Right to Vote)	วินิจ เจริญชัยยง. (2539). กฎหมายเกี่ยวกับการชุมนุมโดยสงบ. วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย สาขา นิติศาสตร์ ,คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า10.

ที่	แนวคิดหรือทฤษฎี	เจ้าของแนวคิด ทฤษฎี	หลักการหรือองค์ประกอบ	แหล่งอ้างอิง

35	การต่อต้านทาง การเมือง : Political Resistance		(ยั้งค้ำ 1 หัวข้อ)	

ที่	ชื่อแนวคิดหรือทฤษฎี	เจ้าของแนวคิดหรือทฤษฎี	หลักการหรือองค์ประกอบ	แหล่งอ้างอิง
๑	ผู้นำทางการเมือง (Political Leaders)	Getzel, Lipham & Campbell, 1968	เจทเซลและกุก้า (Getzel and Guba) ได้แบ่งผู้นำโดยยึดพฤติกรรมเป็นหลักออกเป็น ๓ ประเภท คือ ๑. ผู้นำที่ยึดเอากฎเกณฑ์เป็นหลัก (The Nomothetic Leadership) ๒. ผู้นำที่ยึดอุดมการณ์เป็นหลัก (The Ideographs Leadership) ๓. ผู้นำที่ยึดการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ (The Transactional Leadership)	Getzels, J. W. & Guba, E. & Lipham, J.M. & Campbell, R. F., Educational Administration as a Social Process: Theory, Practice , (New York: Harper & Publishers, 1968)
		White & Lippitt, 1953	ลิปพิทและไวท์ (Lippitt & White) ได้แบ่งผู้นำออกเป็น 3 ประเภท ใหญ่ๆ คือ ๑. ผู้นำแบบเผด็จการ (Autocratic Style) ๒. ผู้นำแบบประชาธิปไตย (Democratic Style) ๓. ผู้นำแบบเสรีนิยม (Laissez – Faire Style)	White, R., & Lippitt R., Leader Behavior and Member Reactions in Three “Social climates” in Group Dynamic , (Evanston ll: Row Peterson, 1953),
		พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), ๒๕๔๖.	ผู้นำทางการเมืองที่ดี มีคุณสมบัติ ดังนี้ คือ ๑. รู้หลักการ ๒. รู้จุดหมาย ๓. รู้ตน ๔. รู้ประมาณ	พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), ภาวะผู้นำ : ความสำคัญต่อการพัฒนาคน พัฒนาประเทศ , (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ธรรมสภา, ๒๕๔๖), หน้า ๓๑-๓๒.

		๕. รู้กาล ๖. รู้ชุมชน ๗. รู้บุคคล	
	ลิขิต อีรเวคิน, ๒๕๔๘.	ผู้นำทางการเมืองในอุดมคติ มีคุณสมบัติ ๔ ประการ ดังนี้ ๑. ผู้นำจะต้องมีความรู้ ๒. ผู้นำจะต้องมีความสามารถ ๓. ผู้นำจะต้องมีความเป็นผู้นำทางการเมือง ๔. ผู้นำจะต้องมีจริยธรรม	ลิขิต อีรเวคิน, ผู้นำทางการเมืองในอุดมคติ, สืบค้นเมื่อ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๔. https://mgronling.com/daily/detail/9480000168398
	ทวิช เปล่งวิทยา, ๒๕๓๐.	คุณสมบัติของผู้นำ โดยสามารถแยกพิจารณาออกเป็น ๔ ลักษณะ คือ ๑. คุณลักษณะทางสติปัญญา ๒. คุณลักษณะทางร่างกาย ๓. คุณลักษณะทางอารมณ์ ๔. คุณลักษณะทางอุปนิสัย	ทวิช เปล่งวิทยา, จิตวิทยาผู้นำ, (กรุงเทพมหานคร: รุ่งเรืองสารสินการพิมพ์, ๒๕๓๐), หน้า ๒๘๔-๓๐๖.
	Niccolo Machiavelli, 1908	ทฤษฎีคุณลักษณะของนักปกครองสำคัญ ๕ เรื่อง ประกอบด้วย ๑. คุณธรรม/ความสามารถ ๒. ความคิดเรื่องอำนาจชื่อเสียง ๓. การเรียนการเมือง ๔. วิธีการของนักปกครอง ๕. การจัดการโชคชะตา	Machiavelli, N., The Prince. (Marriott, W. K. trans., 1908). Project Gutenberg. [Online]. Retrieved from: http://www.gutenberg.org/ebooks/1232. (On Nov. 20, 2014).
	มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,	ลักษณะและคุณสมบัติของผู้นำที่ปรากฏอยู่ในทศตปิฎกสูตร ดังนี้ ๑. จักขุมา คือ เป็นผู้มิวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มองสภาพเหตุการณ์	มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬา

	๒๕๓๙.	รูปการณ์ สถานการณ์ออก และจะวางแผนเตรียมรับหรือรุกได้อย่างไร ๒. วิรุโระ คือ เป็นผู้เชี่ยวชาญชำนาญในงาน รู้จักหลักการและวิธีการไม่บกพร่องในหน้าที่ที่ตนได้รับผิดชอบ ๓. นิสสัยสัมปันโน คือ เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี และได้รับความเชื่อถือจากผู้อื่น	ลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙), อง.จตุกก.(ไทย) ๒๑/๑๕๗/๒๐๓.
	มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.	ลักษณะและคุณสมบัติของผู้นำที่ปรากฏอยู่ในสังฆโสภณสูตร คือ ๑. วิยัตโต เป็นผู้มิปัญญา ๒. วินีโต เป็นผู้มิระเบียบวินัยดี ๓. วิสารโท เป็นผู้แก้แล้วกล้า ๔. พหุสสุโต เป็นผู้มีความรู้ คึกษาทรงจำมาก ๕. ธัมมานุธัมมปฏิปันโน เป็นผู้ปฏิบัติธรรม สมควรแก่ธรรม รักษาความถูกต้องในสิ่งที่ถูกที่ควร	มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙), อง.จตุกก. (ไทย) ๒๑/๗/๑๐.
	มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.	ลักษณะและคุณสมบัติของผู้นำไว้ในอังคุตตรนิกาย ปัญจกนิบาต ๖ ประการ คือ ๑. ขมา คือ มีความอดทนต่อการปฏิบัติงานมีใจหนักแน่น ไม่ยอมตกในความชั่ว ไม่เกรงกลัวหรือมือคด ๔ เมื่อจะต้องตัดสินใจและไม่หวั่นไหวในเพราะโลกธรรม ๘ ๒. ซาคริยะ คือ มีความตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา มีความระมัดระวังไม่ประมาทในการปกครองชีวิตหน้าที่และการงาน ๓. อุภูฐานะ คือ มีความขยันหมั่นเพียรต่อหน้าที่การงาน ๔. สังวิภาคะ คือ มีอริยาศัยดี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจต่อผู้ร่วมงาน	มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙), อง.ปญจก. (ไทย) ๒๒/๕๓/๕๖.

			๕. ทया คือ มีจิตใจที่เอ็นดู รักใคร่ห่วงใยเข้าใจใส่ใจดูแลผู้ร่วมงาน ๖. อิกขนา คือ เอาใจใส่ตรวจตรางานและหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบ	
๒	ภาวะผู้นำทาง ก า ร เ มี อ ง (Political Leadership)	พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), ๒๕๔๖.	ภาวะผู้นำ คือ ความเป็นผู้นำ หมายถึง คุณสมบัติอันพึงมีของผู้นำ เช่น สติปัญญา ความดีงาม ความรู้ ความสามารถของบุคคล ที่ชักนำให้คน ทั้งหลายมาประสานกัน และพากันไปสู่จุดหมายที่ตั้งมาอย่างถูกต้อง และชอบธรรม ดังนั้น องค์ประกอบของภาวะผู้นำจึงได้แก่ ตัวผู้นำ ผู้ ตาม จุดหมาย หลักการและวิธีการ สิ่งที่จะทำ และสถานการณ์ ลักษณะผู้นำไว้ ๓ ข้อ คือ มองกว้าง คิดไกล และใฝ่สูง	พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), ภาวะผู้นำ : ความสำคัญต่อการ พัฒนาคน พัฒนาประเทศ, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ ธรรมสภา, ๒๕๔๖), หน้า ๓๑-๓๒.
		รั ง ส ร ร ค์ ประเสริฐศรี, ๒๕๔๔.	ภาวะผู้นำ คือ พฤติกรรมส่วนตัวของบุคคลคนหนึ่งที่จะชักนำ กิจกรรมของกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน (Shared Goal) หรือเป็น ความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลระหว่างผู้นำ (Leaders) และผู้ตาม (Followers) ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้บรรลุจุดหมาย ร่วม หรือเป็นความสามารถที่จะสร้างความเชื่อมั่น และให้การ สนับสนุนบุคคลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายองค์กร	รังสรรค์ ประเสริฐศรี, ภาวะผู้นำ, (กรุงเทพมหานคร: ธนัชการ พิมพ์, ๒๕๔๔), หน้า ๓๑.
		ติน ปรัชญพฤทธิ , ๒๕๓๘.	ภาวะผู้นำ หมายถึง การที่บุคคลหนึ่งหรือผู้นำพยายามที่จะใช้กำลัง สมอง กำลังกาย และกำลังใจ เพื่อจูงใจหรือตลใจให้ผู้ตามกระทำการ อย่างใดอย่างหนึ่งตามความประสงค์ของตน เพื่อผลประโยชน์ ส่วนรวม และการจูงใจหรือตลใจเช่นนั้นจะต้องไม่เป็นการบังคับ ตลอดจนได้รับความยินยอมจากผู้ตามด้วย	ติน ปรัชญพฤทธิ, ภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วม พฤติกรรม มนุษย์ในองค์กร, พิมพ์ครั้งที่ ๑๓, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๓๘), หน้า ๓๕.

	I. I. Richardson & Sidney Baldwin, 1976.	ภาวะผู้นำ เป็นกระบวนการซึ่งบุคคลหนึ่งบุคคลใด มีอิทธิพลต่อทัศนคติ ความเชื่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือมากกว่า โดยพยายามที่จะทำให้สมาชิกขององค์กรประพฤติไปในทิศทางที่จะทำให้องค์กรนั้นๆ บรรลุถึงเป้าหมายที่ได้ตั้งเอาไว้	I. I. Richardson & Sidney Baldwin, Public Administration: Government in Action , (Ohio: Charles E. Merrill Publishing Co, 1976), p. 147.
	Emory S. Bogardus, 1974.	ภาวะผู้นำ เป็นบุคลิกภาพในการกระทำการภายใต้เงื่อนไขของกลุ่มสถานการณ์ของกลุ่ม ซึ่งเป็นกระบวนการทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับบุคคลทั้งในเชิงผล เพื่อให้มีภาวะผู้นำครอบงำบุคคลอื่นได้	Emory S. Bogardus, Leaders and Leadership , (New York: Appleton-century Crofts, Inc., 1974), p. 313.
	Lussier and Achua, 2001.	ทฤษฎีภาวะผู้นำ จำแนกออกเป็น ๔ ทฤษฎีคือ ๑. ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะ (Trait Leadership Theory) ๒. ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม (Behavioral Leadership Theory) ๓. ทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ (Contingency Leadership Theory) ๔. ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ (Integrative Leadership Theory)	Lussier, Robert N. and Achua, Christopher F., Leadership : Theory, Application, Skill Development , (Ohio: South-Western College Publishing, 2001), pp. 16-18.

	Bryman, 1992.	ทฤษฎีมหาบุรุษ (Great Man Theory) อธิบายบุคลิกลักษณะส่วนตัวของผู้นำ โดยเชื่อว่าผู้นำจะมีคุณสมบัติที่แตกต่างจากบุคคลทั่วไป โดยแบ่งคุณสมบัติผู้นำเป็น ๓ กลุ่ม คือ ๑. ลักษณะทางกายภาพ เช่น ความสูง รูปร่างภายนอก อายุ เป็นต้น ๒. ลักษณะทางความสามารถ เช่น ความเฉลียวฉลาด ความรู้ความสามารถในการพูดในที่สาธารณะ เป็นต้น ๓. ลักษณะบุคลิกภาพ เช่น การควบคุมอารมณ์และแสดงออกทางอารมณ์บุคลิกภาพแบบเปิดเผย เก๋บัว เป็นต้น	Bryman, A., Charisma and Leadership in Organizations , (London: Sage, 1992), p.167
	Rensis Likert, 1967.	ภาวะผู้นำ แบ่งออกเป็น ๔ ระบบ คือ ๑. ระบบเผด็จการแบบเด็ดขาด (Exploitive Authoritative) ๒. ระบบเผด็จการที่มีศีลปะ (Benevolent Authoritative) ๓. ระบบการปรึกษาหารือ (Consultative System) ๔. ระบบการให้เข้ามามีส่วนร่วม (Participative System)	Rensis Likert, The Human Organization: Its Management and Values , (New York: McGraw-Hill, 1967), pp. 6-7.
	Daft R. L., 1999.	ภาวะผู้นำ มีวิวัฒนาการ ๔ ยุคสมัย คือ ๑. ภาวะผู้นำแบบผู้ยิ่งใหญ่ (Great Man Leadership) ๒. ภาวะผู้นำแบบการบริหารงานเชิงเหตุผล (Rational Management) ๓. ภาวะผู้นำแบบทีมงาน (Team Leadership) ๔. ภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวก (Facilitative Leadership)	Daft R. L., Leadership Theory and Practice , (Fort Worth, TX : The Dryden Press, 1999), p. 7.

	William J. Reddin, 1970.	ทฤษฎีภาวะผู้นำ แบบ ๓ มิติ ประกอบด้วย ๑. ผู้นำแบบประชาสัมพันธ์ (Integrated) ๒. ผู้นำแบบอุทิศตน (Dedicated) ๓. ผู้นำแบบมิตรสัมพันธ์ (Related) ๔. ผู้นำแบบปลีกตัว (Separated)	William J. Reddin, Managerial Effectiveness , (New York : McGraw-Hill Co.,1970), pp. 28-29.
	Hersey Pual and Blanchard Kenneth H., 1985.	ทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ แบบ 4 S คือ ๑. แบบการบอกกล่าวหรือสั่งงาน (S1) ๒. แบบการสอนงานหรือขายความคิด (S2) ๓. แบบการร่วมงานหรือมีส่วนร่วม (S3) ๔. แบบการมอบหมาย (S4)	Hersey Pual and Blanchard Kenneth H, Management of Organizational Behavior , 4 th ed., (New Delhi : Prentice-Hall of India Private, Ltd., 1985), p. 105.
	Robert J. House.	ทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ ตามแนวคิดของ Robert J. House ดังนี้ ๑. ภาวะผู้นำแบบชี้แนะ ๒. ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ๓. ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ๔. ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ	Robert J. House ใน รั้งสรรค์ ประเสริฐศรี, ภาวะผู้นำ , (กรุงเทพมหานคร: ธนัชการพิมพ์, ๒๕๔๔), หน้า ๑๑๐.
	เนตรพัฒนา ยาวิชรา, ๒๕๕๒.	ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงปฏิรูป (Transformational Leadership Theory) มีคุณลักษณะ ดังนี้ ๑. ประพฤติตนเป็นแบบอย่าง (Idealized influence) ๒. สร้างแรงบันดาลใจ (Inspirational Motivation) ๓. ส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มและมีความคิดอิสระ (Intellectual Simulation)	เนตรพัฒนา ยาวิชรา, ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์ , (กรุงเทพมหานคร: ทริปเปิ้ลกรุ๊ป, ๒๕๕๒), หน้า ๑๐๖.

			๔. มอบหมายงานที่มีความท้าทาย (Individualized Consideration)	
		ลิขิต ธีรเวคิน, ๒๕๕๐.	ภาวะผู้นำทางการเมือง มีตัวแปรดังนี้ ๑. มีความอิสระ มีความต้องการ และมีความกล้าหาญที่จะนำ ๒. มีความชาญฉลาดในทางการเมือง ๓. บุคลิกเป็นที่ยอมรับว่ามีลักษณะเป็นผู้นำหรือบารมี ๔. มีความรู้ความสามารถและรู้จักใช้คน ๕. มีความกล้าหาญ เด็ดขาดในการตัดสินใจบนพื้นฐานความถูกต้องและจริยธรรม	ลิขิต ธีรเวคิน, <i>ความเป็นผู้นำทางการเมือง</i> , ๒๕๕๐. สืบค้นข้อมูลเมื่อ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๔. https://mgronline.com/daily/detail/9500000029811
๓	เผด็จการอำนาจนิยม (Authoritarian Regime)	Kurian, 2011.	อำนาจนิยม เป็นระบอบการเมืองที่มีฐานอยู่บน <u>อุดมการณ์ทางการเมืองแบบเผด็จการ</u> ชนิดที่ผู้ปกครองสามารถใช้อำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาดเหนือ <u>รัฐ</u> หรือกลุ่มคนใดๆ ในการดำรงไว้ซึ่งเป้าหมายสูงสุด คือ การรักษาอำนาจของตน โดยมักจะไม่นำคำนึงถึง <u>สิทธิ เสรีภาพของประชาชน</u> ปิดกั้นการแสดงความคิดเห็นที่เป็น <u>ปฏิบัติ</u> กับผู้นำ ควบคุม <u>สื่อมวลชน</u> ผูกขาดการใช้อำนาจและจำกัดการตรวจสอบ	Kurian, George Thomas, <i>The Encyclopedia of Political Science</i> , (Washington: CQ Press, 2011), p.103.

		Juan J., Linz, 2000. ระบอบการปกครองแบบอำนาจนิยม ประกอบด้วยคุณสมบัติพื้นฐาน ๓ ประการ ได้แก่ ๑. พหุนิยมแบบจำกัด ๒. การมุ่งไปที่จิตใจมากกว่า<u>อุดมการณ์</u> ๓. ปราศจากการระดมสรรพกำลังทาง<u>การเมือง</u> (Political Mobilization) เพื่อการสนับสนุนในระยะยาว	Linz, Juan, Totalitarian and authoritarian, (Boulder: Lynne Rienne, 2000), p. 34.
		Badie, 2011. อำนาจนิยมที่มาจากกาเลือกตั้ง เกิดขึ้นระหว่าง<u>กาเลือกตั้ง</u>ของระบอบการปกครองแบบ<u>ประชาธิปไตย</u> และระบอบอำนาจนิยมที่แฝงเร้นอยู่ในคราบประชาธิปไตยตัวแทน ดังนั้น มิติด้านคุณภาพของการเลือกตั้งและ<u>ประสิทธิภาพ</u>ของกลไกตรวจสอบ กล่าวคือ การเลือกตั้งจะต้องเป็นการเลือกตั้งที่เสรี เทียบธรรม และโปร่งใส (Free, Fair, and Transparent Election) ที่ปราศจากการแทรกแซงจากปัจจัยภายนอกอื่นๆ อาทิ การซื้อสิทธิ์ขายเสียง การแทรกแซงของคณะกรรมการ ไม่มีการครอบงำ หรือจำกัดคู่แข่งทาง<u>การเมือง</u>ในกระบวนการ<u>กาเลือกตั้ง</u> จึงจะนับได้ว่าเป็นการเลือกตั้งที่เพียงพอและจำเป็นที่จะนำไปสู่ระบอบ<u>เสรีประชาธิปไตย</u>ได้อย่างแท้จริง และเมื่อได้ชัยชนะและมีเสียงข้างมากแล้ว หากใช้กลไกเสียงข้างมากบ่อนทำลายกลไกตรวจสอบ ก็อาจนำไปสู่อำนาจนิยมซึ่งเกิดขึ้นภายใต้เสื้อคลุม<u>ประชาธิปไตย</u>	Badie, Bertrand, Dirk Berg-Schlosser, and Leonardo Morlino, International Encyclopedia of Political Science, (Thousand Oaks, Calif.: SAGE Publications, 2011), pp. 112-114.
๔	การกล่อมเกลาทางการเมือง	Easton and Dennis, 1969. การกล่อมเกลาทางการเมือง เป็นวิธีการที่สังคมส่งผ่านความโน้มเอียงทางการเมือง อันได้แก่ ความรู้ ทักษะคติ ปทัสถาน และค่านิยม	Easton, David and Dennis, Jack, Children in the Political System, (New York: McGraw – Hill, 1969), p.

(Political Socialization)		จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง ซึ่งถ้าไม่มีกระบวนการถ่ายทอดสิ่งเหล่านี้ สมาชิกใหม่ของระบบการเมืองซึ่งได้แก่ เด็กๆ ก็จะต้องแสวงหารูปแบบความโน้มเอียงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเมืองใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา อันจะย่อมมีผลกระทบต่อความมั่นคงของระบบการเมือง	7.
	Rush and Althoff, 1971, 16.	การกล่อมเกลาทางการเมือง เป็นการที่บุคคลได้รู้ว่าเขาอยู่ในระบบการเมืองและมีการรับรู้ (Perception) และปฏิกิริยา (Reaction) ต่อปรากฏการณ์ทางการเมือง โดยเกิดขึ้นมาจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่นอกจากนี้ ยังเกิดขึ้นมาจากปฏิสัมพันธ์ (Interrelation) ของบุคลิกภาพและประสบการณ์ของบุคคลด้วย	Rush, Michael, and Althoff, Philip, Introduction to Political Sociology , (Berkeley: Western Printing Press, 1971), p. 16.
	Almond and Powell, 1980.	การกล่อมเกลาทางการเมือง เป็นการนำมาซึ่งวัฒนธรรมทางการเมืองแก่ประชาชนในระบบการเมือง โดยเป็นกระบวนการสร้างและการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมือง การกล่อมเกลาทางการเมืองจากคนรุ่นไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง หรือทำให้เกิดการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมืองได้อย่างใดอย่างหนึ่งของระบบการเมือง ที่ได้รับจากประสบการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างกันในแต่ละช่วงเวลา ซึ่งจะช่วยรักษาวัฒนธรรมทางการเมืองเดิมเอาไว้ หรือนำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงไปจากวัฒนธรรมทางการเมืองเดิม หรือก่อให้เกิดการก่อตัวของวัฒนธรรมทางการเมืองใหม่ขึ้นมาก็ได้	Almond, Gabriel A. and Powell, G. Bingham Jr., Comparative Politics Today : A World View , (Boston : Little, brown & Co., 1980), p. 36.

	Dawson and Prewitt, 1969.	การกล่อมเกลาทางการเมืองจึงเป็นกระบวนการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกในสังคม รับเอาวัฒนธรรมทางการเมืองไปใช้ ซึ่งแบ่งออกได้เป็น ๔ กลุ่มใหญ่ๆ คือ ๑. ครอบครัว ๒. กลุ่มเพื่อน ๓. ระบบการศึกษาโรงเรียนและการเรียนรู้ทางการเมือง ๔. กลุ่มทางสังคม กลุ่มทุติยภูมิ การมีประสบการณ์ทางการเมืองโดยตรงด้วยตนเอง	Dawson, Richard E., and Prewitt, Kenneth, Political Socialization , (Boston: Little Brown and Co., 1969), pp. 99 – 200.
	พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และสายทิพย์ สุคติพันธ์, ๒๕๒๓.	การกล่อมเกลาทางการเมือง เป็นกระบวนการที่บุคคลได้มาซึ่งความโน้มเอียงทางการเมือง (Political Orientation) ต่างๆ ได้แก่ ความรู้ (Knowledge หรือ Cognition) ความเชื่อ (Beliefs) ทัศนคติ และความรู้สึก (Attitudes and Feeling) และค่านิยม (Values) ที่เกี่ยวกับระบบการเมือง กระบวนการทางการเมือง อำนาจทางการเมืองและบทบาทต่างๆ ในระบบการเมือง กระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองนี้ อาจเป็นการผดุงรักษาและส่งทอด (Maintain and Transmit) หรือการแปลงรูป (Transform) หรือการสร้าง (Create) ความโน้มเอียงทางการเมืองเหล่านั้นก็ได้	พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และสายทิพย์ สุคติพันธ์, การเมืองของเด็ก , (กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช), ๒๕๒๓.

	Dawson, and Prewitt, 1969.	การกล่อมเกลาทางการเมือง จำแนกได้เป็น ๒ รูปแบบคือ ๑. การกล่อมเกลาทางตรง (Direct Form) เป็นการอบรมกล่อมเกลาหรือถ่ายทอดให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ที่มีเนื้อหา (Content) เกี่ยวกับการเมืองโดยเฉพาะ เช่น การเรียนรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของรัฐบาล รูปแบบของการปกครองประเทศ ลัทธิทางการเมือง เป็นต้น ๒. การกล่อมเกลาทางอ้อม (Indirect Form) เป็นวิธีการที่จะทำให้บุคคลเกิดความโน้มเอียงที่จะเป็นไปในทางการเมือง ด้วยวิธีการเรียนรู้หรืออบรมกล่อมเกลาที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับเรื่องการเมืองโดยตรง แต่มีอิทธิพลทำให้เกิดการพัฒนาตัวตนทางการเมือง (Political Self) ของบุคคลได้ การกล่อมเกลาทางการเมืองแบบนี้จะสร้างทัศนคติที่มีอำนาจทางการเมือง โดยหลักการสำคัญก็คือ ความสัมพันธ์ในวัยเด็กที่มีต่อพ่อแม่ ต่อครู เป็นต้น จะพัฒนาเป็นความคาดหวังต่อผู้มีอำนาจทางการเมืองต่อไป	Dawson, Richard E., and Prewitt, Kenneth, Political Socialization, (Boston: Little Brown and Co., 1969), pp. 41-80.

	Almond, and Powell, 1980.	รูปแบบของการกล่อมเกลาทางการเมือง ดำเนินใน ๒ รูปแบบ คือ ๑. รูปแบบที่เห็นได้ชัด (Manifest Transmission) การกล่อมเกลาทางการเมืองในรูปแบบนี้ เกิดขึ้นเมื่อกระบวนการกล่อมเกลาหรือการถ่ายทอดนั้น เป็นการสื่อสารที่แสดงออกอย่างชัดเจนในการให้ข้อมูลข่าวสาร ค่านิยม และความรู้สึกต่อวัตถุประสงค์ทางการเมือง อันได้แก่ การสอนเรื่องหน้าที่ทางการเมืองของประชาชนให้นักเรียนในโรงเรียน เป็นต้น ๒. รูปแบบที่แฝงอยู่ (Latent Transmission) ในรูปแบบนี้ เป็นการกล่อมเกลาที่ไม่ใช่ทัศนคติทางการเมือง (Non-political Attitude) แต่มีผลกระทบต่อทัศนคติทางการเมืองของผู้ได้รับการกล่อมเกลาทางการเมืองโดยทางอ้อม ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากประสบการณ์ในวัยเด็ก เช่น เด็กรับเอาทัศนคติในทางก้าวร้าวจากครอบครัว ซึ่งอาจมีแนวโน้มให้เด็กกลายเป็นบุคคลที่มีทัศนคติแบบอำนาจนิยมเมื่อเติบโตขึ้น เป็นต้น	Almond, Gabriel A. and Powell, G. Bingham Jr., Comparative Politics Today : A World View, (Boston: Little, brown & Co., 1980).

	Lucian Pye, 1962.	กระบวนการกล่อมเกลาทางการเมือง มีลำดับขั้นตอน ดังนี้ ๑. ขั้นมูลฐานเริ่มแรกสุด เมื่อคนเกิดมาจะได้รับการอบรมเป็นช่วงตอนที่ทารกได้รับการฝึกฝนให้เป็นสมาชิกของสังคม ซึ่งเป็นตอนที่เด็กจะเกิดภาวะการเรียนรู้ เกิดทัศนคติ ค่านิยม ความชำนาญ ความสัมพันธ์กับบทบาทต่างๆ ของบุคคล ความรู้ทั่วไปและสิ่งต่างๆ ที่จำเป็นซึ่งคนในสังคมนั้นจะต้องเรียนรู้ อันเรียกได้ว่าเป็นขั้นของการสร้างความโน้มเอียง (Orientation) ให้บุคคลเข้าสู่ความเป็นมนุษย์ โดยชี้ให้เห็นถึงแนวทางการเรียนรู้วิถีในการดำเนินชีวิตหรือการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม ๒. ขั้นที่ก่อให้เกิดบุคลิกภาพต่อบุคคล อันเป็นประสบการณ์ต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อจิตใจสำนึก ซึ่งจะ เป็นผู้กำหนดบุคลิกภาพมูลฐานของบุคคลนั้น ในขั้นตอนนี้ บุคคลจะมีความสำนึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม หรือที่เรียกว่ามีตัวตน (Identity) ๓. ขั้นที่บุคคลได้รับการกล่อมเกลาทางการเมือง เป็นขั้นตอนที่บุคคลเริ่มมีความรู้สึก มีความสำนึก ถึงโลกทางการเมืองรอบๆ ตัวเขา และได้อ่านรู้ รวมทั้งมีทัศนะ กับเข้าใจถึงเหตุการณ์ความเป็นไปทางการเมืองต่างๆ ที่เรียกได้ว่าเกิดวัฒนธรรมทางการเมือง ผ่านตัวแทนการกล่อมเกลา (Political Socializing Agents) ๔. ขั้นตอนที่บุคคลผ่านจากการเป็นสมาชิกของการเมืองที่ไม่ได้มีกิจกรรม (Passive) มาเป็นผู้เข้าร่วมที่มีบทบาททางการเมือง ขั้นตอนนี้เรียกว่า การเลือกสรรทางการเมือง (Political	Pye, Lucian, Politics, Personality, and Nation Building: Burma's Search for Identity, (New Haven: Yale University Press, 1962), pp. 44-48.

			Recruitment) โดยเป็นขั้นตอนที่บุคคลจะมีความเข้าใจต่อการเมืองอย่างลึกซึ้งและมีทัศนคติทางการเมือง หรือที่เรียกว่ามีบุคลิกภาพทางการเมืองอย่างชัดเจนและถาวรขึ้นกว่าเดิม	

๕	ผู้ไกล่เกลี่ยทาง การเมือง (Political Mediator)	เมเยอร์, ๒๕๕๓.	การไกล่เกลี่ยคนกลาง คือ การจัดการความขัดแย้ง เป็นเครื่องมือใน การแทรกแซงความขัดแย้งที่เกิดขึ้น โดยมีบุคคลที่สามให้ความ ช่วยเหลือคู่กรณีจัดการกับความขัดแย้ง ไม่ใช่ผู้ตัดสินใจหรือกำหนด วิธีแก้ปัญหา เป็นทั้งวิถีชีวิตและใช้ได้ในการทำงานกับวงการอาชีพ ต่างๆ	เมเยอร์, เบอ์นาร์ด, พลวัตการจัดการความขัดแย้ง, (นายแพทย์บรรพต ตันธีรวงศ์, ผู้แปล), (กรุงเทพมหานคร: คบ ไฟ, ๒๕๕๓).
		Bercovitch, 2009.	การไกล่เกลี่ยคนกลาง เป็นหนึ่งในแนวทางการแก้ไขความขัดแย้ง ด้วยแนวทางสันติวิธี สามารถใช้ได้ทั้งในระดับปัจเจก ระดับรัฐ ระหว่างประเทศ เมื่อการไกล่เกลี่ยคนกลางประสบความสำเร็จ จะ ทำให้คู่กรณีลดความขัดแย้งลง เป็นเครื่องมือในการยุติความเป็น ปฏิปักษ์ นำมาสู่ข้อตกลง หรือการยุติความขัดแย้ง	Bercovitch, Jacob, “Mediation and Conflict Resolution” In The Sage Handbook of Conflict Resolution, eds., Bercovitch, Jacob, Kremenyuk, Victor and Zartman, I. William, (London: SAGE Publications Ltd., 2009).
		วันชัย วัฒน ศัพท์, ๒๕๔๕.	การไกล่เกลี่ยคนกลาง (Mediation) หมายถึง การเข้าไปแทรกใน การไกล่เกลี่ยโดยผู้ที่เป็นบุคคลที่สามเป็นคนกลางและเป็นที่ยอมรับ คนกลางไม่มีอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจในเรื่องเกี่ยวข้องกับข้อ พิพาท เพื่อที่จะช่วยให้คู่กรณีที่มีข้อถกเถียงหรือขัดแย้งกันอยู่ให้ บรรลุข้อตกลงที่เป็นที่ยอมรับร่วมกันด้วยความสมัครใจ	วันชัย วัฒนศัพท์ (แปลและเรียบเรียง), “คู่มือการเพิ่มพลัง ความสามารถกระบวนการจัดการข้อพิพาท”, (นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๕), หน้า .๑๔๑.
		ปรัชญา อยู่ประเสริฐ, ๒๕๕๐.	ผู้ไกล่เกลี่ยหรือคนกลาง มีบทบาทหลายประการ ดังนี้ ๑. ประสานระหว่างข้อพิพาท ๒. อำนวยความสะดวกในการไกล่เกลี่ยหรือประนอมข้อพิพาท ๓. ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ๔. ให้ความรู้ในการไกล่เกลี่ยหรือประนอมข้อพิพาท	ปรัชญา อยู่ประเสริฐ, เทคนิค จิตวิทยาและการสื่อสารสำหรับ การไกล่เกลี่ย, (กรุงเทพมหานคร: สำนักกระงับข้อพิพาทศาล ยุติธรรม, ๒๕๕๐), หน้า ๑๖.

			๕. ดำเนินการและควบคุมกระบวนการไกล่เกลี่ย ๖. ไม่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการตัดสินใจ ๗. ช่วยในการทำสัญญาประนีประนอมความ	
	วัน ชัย วัฒน ศัพท์, ๒๕๕๐.	บทบาทของผู้ไกล่เกลี่ย มีดังนี้ ๑. ทำหน้าที่สนับสนุนกระบวนการให้ดำเนินไปโดยส่งเสริมการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของคู่เจรจา ๒. มีความรู้สึกร่วมกับคู่เจรจาทั้งหลาย ๓. ทำหน้าที่อย่างเป็นกลาง ๔. แสดงให้เห็นแง่มุมทั้งบวกและลบของแต่ละฝ่าย ๕. ช่วยให้คู่เจรจาเข้าใจธรรมชาติของข้อพิพาทและเหตุผลที่ซ่อนอยู่ ๖. ส่งเสริมให้คู่เจรจาพิจารณาทางเลือก ๗. ทามวิถีทางเลือกอื่นที่คิดว่าดีที่สุดที่จะทำหากไม่มาเจรจาทหาข้อตกลง ๘. ช่วยให้คู่เจรจาทหาทางออกที่ตอบสนองความต้องการทุกฝ่าย ๙. ช่วยคู่เจรจาร่างข้อตกลงที่เป็นไปได้จากทางออกต่างๆ ๑๐. ปกป้องความน่าเชื่อถือของกระบวนการเจรจาไกล่เกลี่ย	วันชัย วัฒนศัพท์, ความขัดแย้ง: หลักการและเครื่องมือแก้ปัญหา, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (ขอนแก่น: ศิริภรณ์ท้อฟเซ็ท, ๒๕๕๐).	
	สำนักกระงับข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม,	คุณสมบัติของผู้ไกล่เกลี่ยหรือคนกลาง ๑. เป็นอิสระและเป็นกลาง ๒. รักษาความลับของคู่พิพาท ๓. มีความอดทน	สำนักกระงับข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม, คู่มือการระงับข้อพิพาทสำหรับประชาชน, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ หจก. จีรรัชการพิมพ์, ๒๕๔๗), หน้า ๕- ๖.	

		๒๕๔๗.	๔. ชื่อสัตย์สุจริต ๕. ความรู้ความสามารถในเนื้อหา ๖. มีความสามารถในการเจรจาและติดต่อสื่อสาร ๗. มีความรู้และประสบการณ์ในการไกล่เกลี่ย	
		Bercovitch, 2009.	ยุทธวิธีของการไกล่เกลี่ยที่ใช้ในการไกล่เกลี่ยระหว่างประเทศ ประกอบด้วย ๓ วิธี คือ ๑. ยุทธวิธีวิธีการสื่อสารและอำนวยความสะดวก (Communication – Facilitation Strategies) ๒. ยุทธวิธีกระบวนการ (Procedural Strategies) ๓. ยุทธวิธีชี้แนะ (Directive Strategies)	Bercovitch, Jacob, Victor Kremenyuk, and I. William Zartman, The Sage Handbook of Conflict Resolution , (London: SAGE Publications Ltd., 2009).
		เมเยอร์, ๒๕๕๓.	วิธีการที่นักไกล่เกลี่ยใช้ควบคุมความขัดแย้งไม่ให้ขยายตัว มี ๔ วิธี ประกอบด้วย ๑. เปลี่ยนแปลงโครงสร้างของปฏิสัมพันธ์ ๒. ใช้ความมุ่งมั่น วิสัยทัศน์และใช้ความเป็นมนุษย์ในการปฏิสัมพันธ์ ๓. ใช้ทักษะและดำเนินการเป็นขั้นตอน ๔. ใช้ค่านิยมและจริยธรรม	เมเยอร์, เบอ์นาร์ต, พลวัตการจัดการความขัดแย้ง , (นายแพทย์บรรพต ตันธีรวงศ์, ผู้แปล), (กรุงเทพมหานคร: คบไฟ, ๒๕๕๓).
๖	การทุจริตทางการเมือง (Political	Wikipedia, 2021.	การทุจริตทางการเมือง (Political Corruption) คือ การใช้ตำแหน่งหรืออำนาจทางราชการและการเมือง หรือในองค์กรของเอกชน เพื่อให้ได้มาซึ่งรายได้ หรือการฉ้อโกงเอาเงินสาธารณะมา	Wikipedia, the free encyclopedia. (2021). "Chaiyaphum Province". [Online]. สืบค้นเมื่อ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๔. https://th.wikipedia.org/wiki/

	Corruption)		เป็นของตนและพรรคพวก หรือหาประโยชน์อื่นๆ ซึ่งการทุจริตนี้อาจมิใช่เป็นตัวเงิน วิธีการที่ใช้ อาจจะผิดกฎหมายหรือไม่ผิดก็ได้ แต่เป็นพฤติกรรมซึ่งสาธารณชนจะไม่พอใจหรือผิดจากจารีตประเพณีนิยม เนื่องจากเป็นการกระทำที่ขัดกับความคาดหวังของสาธารณชน เรื่องมาตรฐานจริยธรรมและพฤติกรรมที่ดีของบุคคลสาธารณะ (ข้าราชการและนักการเมืองหรือองค์กรเอกชน)	
		Heidenheimer	แบ่งลักษณะ การคอร์รัปชันออกเป็น ๓ ลักษณะ คือ ๑. คอร์รัปชันที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการสมัยใหม่ (Public Office) ๒. คอร์รัปชันที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ (Economic) ๓. คอร์รัปชันที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเรื่องผลประโยชน์สาธารณะ (Public Interest)	Heidenheimer (http://tortaharn.net/contents/index)
	พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, ๒๕๔๔.		รูปถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการคอร์รัปชันได้ ๒ ประการคือ ๑. สาเหตุเกิดขึ้นจากภายในตัวบุคคลของผู้กระทำ องค์ประกอบต่างๆ ๔ ประการคือ โอกาส สิ่งจูงใจ การเสี่ยงภัยและความซื่อสัตย์ ๒. จากสภาพแวดล้อมภายนอกหรือสิ่งแวดล้อม ซึ่งสรุปได้ ๘ ประการ ดังนี้ ๑) มูลเหตุจากด้านเศรษฐกิจและการครองชีพ ๒) มูลเหตุจากด้านการเมือง ๓) มูลเหตุจากสภาพแวดล้อมทางสังคม ๔) มูลเหตุจากการบริหารงานของรัฐที่ขาดประสิทธิภาพ ๕) มูลเหตุจากกฎหมายหรือระเบียบมีช่องว่างหรือมีข้อบกพร่อง ๖) มูลเหตุจากการมีตำแหน่งหน้าที่ที่เอื้ออำนวยต่อการกระทำผิด ๗) มูลเหตุจากการตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสถานการณ์ ๘) มูลเหตุอื่นๆ ของ	พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. ดัชนีคอร์รัปชันของไทย : การสร้างและการตรวจสอบความเชื่อถือได้. รายงานผลการวิจัย เสนอต่อมูลนิธิอาเซียนและสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. พ.ศ. ๒๕๔๔.

			การคอร์รัปชัน เช่น อิทธิพลของภรรยาหรือผู้หญิง	
		ผาสุก พงษ์ไพจิตร, ๒๕๕๓.	ได้แบ่งรูปแบบของการคอร์รัปชันออกเป็น ๔ ลักษณะ คือ ๑. ระบบส่งส่วย (Syndicate Corruption) มีแหล่งสำคัญ เช่น ที่ดิน ตำรวจ ศาลากร เป็นต้น ๒. การจัดซื้อจัดจ้าง (Procurement kickbacks) มีแหล่งสำคัญ เช่น สาธารณสุข ศึกษาธิการ เกษตร องค์กรบริหารท้องถิ่นระดับต่างๆ และเทศบาล มหาวิทยาลัย ๓. การจ่ายสินบน เพื่อให้ได้การผูกขาดกิจการบางประเภทที่ต้องได้สมปทานจากรัฐบาล และเพื่อคงสภาพการผูกขาดนั้นไว้ ๔. การคอร์รัปชันการประมูลโครงการ	ผาสุก พงษ์ไพจิตร, แผนการแก้ปัญหาคอร์รัปชันในระบบราชการ, สืบค้นเมื่อ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๔. http://issuu.com/thaireform_library/docs/name3be734
		บวรศักดิ์อุวรรณโณ, ๒๕๕๐.	ความเสียหายของการทุจริตคอร์รัปชัน มีดังนี้ ๑. ความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสังคม ๒. ความเสียหายที่เกิดขึ้นในแง่ของการบริหารงานในหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ ๓. ความเสียหายในทางเศรษฐกิจ ๔. ความเสียหายทางการเมือง	http://dlibrary.spu.ac.th:8080/dspace/bitstream/123456789/2622/5/5chap1.pdf

๗	การตรวจสอบ ทางการเมือง (Political Review)	นิพนธ์ ใจ สำราญ, ๒๕๕๘.	การควบคุมและตรวจสอบทางการเมือง มีอยู่ ๒ วิธีการหลัก คือ ๑. วิธีการที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นการทั่วไปล่วงหน้า ได้แก่ การควบคุมและตรวจสอบโดยสมาชิกรัฐสภา เช่น การตั้งกระทู้ถาม (Question หรือ Interpellation) การเปิดอภิปรายทั่วไป การตั้งกรรมาธิการสอบสวน การถอดถอนจากสมาชิกภาพ เป็นต้น การตรวจสอบโดยกระบวนการยุติธรรมทางอาญา การตรวจสอบโดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ๒. วิธีการพิเศษ โดยตรวจสอบด้วยการยึดและอายัดทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยมีได้มีการประกาศให้ทราบล่วงหน้า เช่น การยึดหรืออายัดทรัพย์สินโดยอาศัยอำนาจของนายกรัฐมนตรีตามธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร เป็นต้น	นิพนธ์ ใจสำราญ, การควบคุมและตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในประเทศไทย, เอกสารวิชาการส่วนบุคคลหลักสูตรนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ ๓ วิทยาลัยรัฐธรรมนูญ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, ๒๕๕๘, หน้า ๒-๕.
		ศรัณยา สีมา, ๒๕๖๐.	การควบคุมตรวจสอบคณะรัฐมนตรีโดยรัฐสภา มีดังนี้ ๑. การให้ความเห็นชอบผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ๒. การแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา ๓. การตั้งกระทู้ถาม ๔. การตั้งคณะกรรมการ ๕. การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติ ๖. การอนุมัติพระราชกำหนด ๗. การควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดิน ๘. การขอเปิดอภิปรายทั่วไปโดยไม่มีการลงมติ	ศรัณยา สีมา, การควบคุมตรวจสอบคณะรัฐมนตรีโดยรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐, (กรุงเทพมหานคร: สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๖๐), หน้า ๑-๖. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๔ https://library2.parliament.go.th/ebook/content-issue/2560/hi2560-059.pdf

			๙. การขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ ๑๐. การให้ความเห็นชอบในเรื่องสำคัญ	
	ส ถ า บั น พระปกเกล้า, ๒๕๖๓.	กลไกการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐมี ๔ แนวทาง ได้แก่ ๑. การควบคุมและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐโดยทางการเมือง ๒. การควบคุมและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐผ่านองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ๓. การควบคุมและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐผ่านองค์กรตุลาการและกระบวนการยุติธรรม ๔. การควบคุมและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐโดยประชาชน	http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=มาตรการใหม่ในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐. สืบค้นเมื่อ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๔.	

ที่	ชื่อแนวคิดหรือ ทฤษฎี	เจ้าของแนวคิดหรือทฤษฎี	หลักการหรือองค์ประกอบ	แหล่งอ้างอิง
1.	วัฒนธรรมทาง	Sidney Verba and Gabriel A.	วัฒนธรรมทางการเมือง 3 ประเภท คือ	จันทรานูช มหากาญจนะ, การเมือง

	การเมือง (Political culture)	Almond	1. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ (Parochial culture) 2. วัฒนธรรมทางการเมืองไพร่ฟ้า หรืออยู่ภายใต้อำนาจ Subject political culture) 3. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม (Participant political culture)	เปรียบเทียบ กรอบทฤษฎีพื้นฐานเพื่อการวิจัย, กรุงเทพมหานคร, โรงพิมพ์รัตนไตร, 2559 หน้า 80.
			องค์ประกอบวัฒนธรรมทางการเมือง 5 อย่าง 1. ความสัมพันธ์ทางสังคมและอำนาจ 2. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบปัจเจก 3. การแลกเปลี่ยนในสิ่งที่เห็นความสำคัญ ก่อนหลังระหว่างเสรีภาพและความปลอดภัย 4. ความชอบธรรมของระบบการเมืองและผู้นำทางการเมือง 5. ประชาคมทางการเมือง	Barrington Lowell: Comparative politics, Structures and Choices 2nd Illinois: Wadsworth Publishing, 2013, P.103-104.

ที่	ชื่อแนวคิดหรือทฤษฎี	เจ้าของแนวคิดหรือทฤษฎี	หลักการหรือองค์ประกอบ	แหล่งอ้างอิง
2.	ระบอบประชาธิปไตย (Democracy regime)	อริสโตเติล (Aristotle)	หลักประชาธิปไตยพื้นฐานของอริสโตเติล ในหนังสือ Politics (323 และ 335 ก่อนคริสตศักราช) 1. รากฐานของรัฐธรรมนุญประชาธิปไตย คือ เสรีภาพ ผู้ปกครอง และผู้อยู่ใต้ปกครองจะต้องมีหลักการ เสรีภาพอันเดียวกัน (Liberty) 2. มีความยุติธรรม หรือความเสมอภาพ (Justice) 3. มีอธิปไตยของประชาชน (Sovereignty of the people) ซึ่งถือว่าเป็นเสาหลักพื้นฐานของประชาธิปไตย	
		อับราฮัม ลินคอล์น (Abraham Lincoln)	การปกครองประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน	Ibid. P.380
3.	การตื่นตัวทางการเมือง : Political Awakening	John Zaller	การตื่นรู้ทางการเมือง คือ การผูกพันทางด้านสติปัญญา หรือการรู้เกี่ยวกับกิจการสาธารณะ ซึ่งเป็น การเกี่ยวข้องที่ชี้แสดงจากข้อมูลที่เป็นจริงเกี่ยวกับรัฐบาลที่เข้ามาสู่จิตใจของประชาชน	Solhaug, Trond, Political Awareness, Concept and Measurement: online
		Adam J. Berinsky and Philip E. Converse	การตื่นรู้ทางการเมือง คือ การรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมือง การรณรงค์หาเสียง พรรคการเมือง การเลือกตั้งและประเด็นปัญหาสำคัญ	

ที่	ชื่อแนวคิดหรือทฤษฎี	เจ้าของแนวคิดหรือทฤษฎี	หลักการหรือองค์ประกอบ	แหล่งอ้างอิง
	การตื่นตัวทางการเมือง : Political Awakening	James-Lange	การใช้รูปแบบทางจิตใจเป็นแนวคิดสำหรับการรู้ การเลือก การเข้าใจในโลกการเมือง รูปแบบทางจิตใจถูกฝังรากในจิตวิทยาการรับรู้ (Cognitive Psychology) อาจทำเป็นแผนที่ภายในสำหรับแนวโน้มที่ครอบคลุมทั้งหมด และเข้าใจในขอบเขตทางการเมืองและเป็นหลักเกณฑ์สำหรับการดำเนินการทางการเมืองของคนหนุ่มสาว องค์ประกอบของการตื่นรู้ทางการเมือง 1. ความสนใจทางการเมือง (Political attentiveness) 2. ความรู้ทางด้านการเมือง (Political knowledge) 3. ความเข้าใจทางด้านการเมือง (Political understanding)	Solhaug, Trond, Political Awareness, Concept and Measurement: online

4.	พฤติกรรมทางการเมือง	วิลเฟรโด พาเรโต้ (Vilfrady Pareto) และ แกตานิ โมสคา (Gaetano Mosca)	ศึกษาแบบพฤติกรรมนิยมอย่างเป็นวิทยาศาสตร์	ดร.วิโชติ วัฒนโณ, พฤติกรรมการเมืองเบื้องต้น, กรุงเทพมหานคร, สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555, หน้า 9 – 10.

ที่	ชื่อแนวคิดหรือทฤษฎี	เจ้าของแนวคิดหรือทฤษฎี	หลักการหรือองค์ประกอบ	แหล่งอ้างอิง
		จุมพล หนีมพานิช	ปรากฏการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นในทางการเมืองทั้งหลาย มักถูกกำหนดโดยพฤติกรรมแรงจูงใจ ความคาดหวัง ความคิดเห็น ความเชื่อ ค่านิยมของบุคคลที่มีต่อสถานการณ์ทางการเมืองที่จะมาเป็นแรงขับ หรือผลักดันให้บุคคลแสดงออกทางการเมือง การศึกษารัฐศาสตร์ในอดีตให้ความสำคัญกับสถาบันทางการเมือง ซึ่งไม่สามารถอธิบายปรากฏการณ์ทางการเมืองทั้งหลายได้ กิจกรรมทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นองค์กรในรัฐสภา ต่างเป็นกระบวนการหรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม ระหว่างองค์กร	ดร.วิโชติ วัฒนโณ, พฤติกรรมการเมืองเบื้องต้น, กรุงเทพมหานคร, สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555 หน้า 186.

		Evron M.Kirkpatrick	การศึกษาพฤติกรรมการเมือง เป็นการศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองระดับบุคคล โดยมีได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาสถาบันทางการเมืองระดับมหภาค	ทิพาพร พิมพ์พิสุทธิ และอนุสรณ์ ฉิมมณี, พฤติกรรมการเมือง, กรุงเทพมหานคร, สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2526, หน้า 6 – 7.
		สุรางค์ โค้วตระกูล,	กระบวนการเกิดพฤติกรรม ๓ กระบวนการ คือ ๑. กระบวนการรับรู้(perception process) ๒. กระบวนการคิดและเข้าใจ (cognition process) กระบวนการแสดงออก (spatial behavior process)	สุรางค์ โค้วตระกูล, จิตวิทยาการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ ๙, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๓๖.
		Martin Harrop and William L. Miller,	๑. ทฤษฎีปัจจัยกำหนดมีแนวความคิดพื้นฐานว่าปัจจัยทางสังคมเป็นตัวกำหนด ๒. ปัจจัยทางสังคมที่เป็น ภูมิหลังของคน มีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อพฤติกรรมการเมือง	¹ Martin Harrop and William L. Miller, Elections and Voters: A Comparative Introduction, อังโน ชิตยา สุวรรณชฌู, สังคมวิทยา, (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๗), หน้า ๓๙
5.	มติชน (Public Opinion)	(William Alexander Mackinnon)	มติมหาชน หมายถึง ความคิดเรื่องใดเรื่องหนึ่ง (ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสาธารณะ) ของบุคคลซึ่งรู้เรื่องนั้นดีที่สุดในขณะนั้นเป็นผู้ที่มีสติปัญญาและจริยธรรมดีที่สุดในชุมชนหนึ่ง	ดร.วิโชติ วัฒนโณ, พฤติกรรมการเมืองเบื้องต้น, กรุงเทพมหานคร, สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555 หน้า 186.

ที่	ชื่อแนวคิดหรือ	เจ้าของแนวคิดหรือทฤษฎี	หลักการหรือองค์ประกอบ	แหล่งอ้างอิง

	ทฤษฎี			
		อัลลพอร์ต (Floyd Henry Allport)	มติมหาชน หมายถึง สถานการณ์ที่มีบุคคลหลายคน โดยบุคคลเหล่านั้นแสดงความคิดเห็นหรืออาจจะถูกกระตุ้นให้แสดงความคิดเห็นว่า เห็นด้วย หรือสนับสนุนเงื่อนไขหรือตัวบุคคล หรือข้อเสนอที่แน่ชัด บางประการ ซึ่งมีค่าความสำคัญอย่างกว้างขวางในแง่สัดส่วนของจำนวนความเข้ม และความคงทนของปัญหาอันอาจจะมีผลกระทบถึงการกระทำโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อสิ่งที่เกี่ยวข้อง	ดร.วิโชติ วัฒนโณ, พฤติกรรมการเมืองเบื้องต้น, กรุงเทพมหานคร, สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555 หน้า 188
		ชวรัตน์ เชิดชัย	องค์ประกอบของมติมหาชน 1. ประเด็นปัญหา 2. กลุ่มบุคคลที่สนใจในประเด็นปัญหาหรือมหาชน 3. เจตคติ (ทัศนคติ) หรือความคิดเห็นอย่างรวม ๆ ของสมาชิกที่มีต่อปัญหาที่เกิดขึ้น 4. การแสดงความคิดเห็น 5. ขนาดของมหาชน	ชวรัตน์ เชิดชัย, การสื่อสารกับสาธารณะ มติ, กรุงเทพมหานคร, โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527, หน้า 10 – 20.
6.	มนุษย์สัมพันธ์ทางการเมือง (Political human relation)	จอร์จ เอลตัน เมโย (George Elton Mayo)	พฤติกรรมของมนุษย์ในการทำงานไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ แต่ขึ้นอยู่กับความต้องการทางด้านจิตใจ	

ที่	ชื่อแนวคิดหรือ ทฤษฎี	เจ้าของแนวคิดหรือทฤษฎี	หลักการหรือองค์ประกอบ	แหล่งอ้างอิง
			แนวคิดแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม 1. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติหรือความรู้สึกที่มีต่องาน ต่อองค์กร ต่อเพื่อนร่วมงาน ตลอดจนพฤติกรรม หรือการกระทำของงานที่เกิดขึ้นในการทำงาน ความเชื่อ 2. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการทำงาน การ สร้างแรงจูงใจ ความเชื่อ	
		สมพร สุทัศนีย์	ได้แบ่งแนวคิดมนุษยสัมพันธ์ออกเป็น 3 แนวคิด คือ 1. แนวคิดในเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ 2. แนวคิดในเรื่องลักษณะของสังคมไทย 3. แนวคิดในเรื่องธรรมชาติขององค์กร	สมพร สุทัศนีย์, จิตวิทยาการปกครองชั้น เรียน, กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2544. หน้า 26 – 28.

ที่	ชื่อแนวคิดหรือ ทฤษฎี	เจ้าของแนวคิด หรือทฤษฎี	หลักการหรือองค์ประกอบ	แหล่งอ้างอิง
1.	พรรคการเมือง : Political Party	Richard Katz and Peter Mair	1. The party in central office หมายถึงสำนักงานใหญ่และรวมถึงคณะกรรมการบริหาร 2. The party in public office V หมายถึง ผู้แทนราษฎรหรือบุคคลที่พรรคส่งรับเลือกตั้ง 3. The party on the ground หมายถึง สมาชิกพรรคการเมืองหรือมวลชนที่สนับสนุน	The Ascendancy of the Party in Public Office : Party Organizational Change in Twentieth - Century Democracies', in Richard Gunther, Jose Ramon Montero and Juan J Linz (eds) Political Parties: Old Concepts and New Challenges. Oxford : Oxford University Press., 2002, 20-25
		สุรพล ราช ภัณฑารักษ์	โครงสร้างของพรรคการเมือง 1. แบ่งตามความมุ่งหวังหรือแบ่งตามวัตถุประสงค์ของพรรค 2. การแบ่งตามโครงสร้างการจัดองค์การของพรรค 3. แบ่งตามการแสดงบทบาทและหน้าที่ของพรรค	สุรพล ราชภัณฑารักษ์. พรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง., 2551, 40.
		ณัช ชาภัทร อุ๋น จิตร	โครงสร้างของพรรคการเมือง 1. การจัดรูปองค์กรของพรรคการเมือง 2. กลไกการทำงานของพรรค 3. นโยบายพรรค 4. การเงินของพรรค 5. การประชุมพรรค	ณัชชาภัทร อุ๋นจิตร. รัฐศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ,2549, หน้า 137

2	การเลือกตั้ง : Election	พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว	ความสำคัญของการเลือกตั้งออกได้เป็น ๖ ประการ ประกอบด้วย ๑. การแสดงออกซึ่งเจตจำนงหรือความต้องการของประชาชน ๒. เป็นกระบวนการทางการเมืองที่มีผลต่อการจัดตั้งรัฐบาลและการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล ๓. เป็นกลไกสำคัญที่เชื่อมโยงระหว่างสถาบันทางการเมืองกับประชาชนเป็นอย่างดี ๔. กลไก และขั้นตอนที่แสดงถึงความเป็น ๕. การเลือกตั้งก่อให้เกิดบูรณาการทางสังคมและความรู้สึก ๖. การเลือกตั้งก่อให้เกิดการกลมกลืนทางการเมือง	พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, “การเลือกตั้งกับการพัฒนาทางการเมือง”, ใน เอกสารการสอนชุดวิชาปัญหาการพัฒนาทางการเมืองไทย, (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๔), หน้า ๑๖.
		Badie, S. S., Girgis, F. A., Tadros, M. K.,	1. การเลือกตั้งที่เสรี 2. เที่ยงธรรม 3. โปร่งใส (free, fair, and transparent election) 4. ปราศจากการแทรกแซงจากปัจจัยภายนอกอื่นๆ 5. การมี หลักนิติธรรม ที่ไม่เอนเอียง 6. มีกระบวนการยุติธรรมที่เป็นอิสระปราศจากการแทรกแซงหรืออคติ	Badie, S. S., Girgis, F. A., Tadros, M. K., and Nguyen, N. T. (2010). “Relaxing the stud spacing limit for full-depth precast concrete deck panels supported on steel girders (phase I).” J. Bridge Eng., 15(5), 482–492.

		วัชรรา ไชยสาร	ประเภทของการเลือกตั้งออกได้เป็น ๔ ประเภท คือ ๑. การเลือกตั้งทั่วไป ๒. การเลือกตั้งซ่อม ๓. การเลือกตั้งเพิ่ม ๔. การเลือกตั้งซ้ำ (Re-election)	วัชรรา ไชยสาร, ระบบการเลือกตั้งกับการเมืองไทยยุคใหม่, (กรุงเทพมหานคร: นิติธรรม, ๒๕๔๑), หน้า ๖๐.
3	กลุ่มผลประโยชน์ : Interest Group	Almond, Gabriei A. and Powell.Bingha m G.	1. กลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นสถาบัน 2. กลุ่มผลประโยชน์ที่มีการจัดตั้ง 3. กลุ่มผลประโยชน์ที่ไม่มีการจัดตั้ง 4. กลุ่มผลประโยชน์ที่ไร้บรรทัดฐาน	Almond, Gabriei A. and Powell.Bingham G.ComparativePolitics : A Developmental Approach. Boston : Little, Brown and Company. Inc., 1996), 33.
		Edward O. Laumann and David Knoke,	ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มผลประโยชน์ ๑. ขนาดและจำนวนสมาชิกขององค์กร (Size and Membership) ๒. ความสามัคคีและเป็นเอกภาพ (Unity ๓. ภาวะผู้นำ (Leadership) ๔. สถานภาพทางสังคม (Social Status) ๕. เงินทุน (Wealth ๖. ที่ตั้งยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจ (Strategic Economic location	Edward O. Laumann and David Knoke, Organizational state, Social choice in national policy domains (Wisconsin: University of Wisconsin Press, 1987), 13, Quote in Martin J. Smith, 1993, 56.

		Truman, David B. 1966 : 33-35	1. Shared Attitude 2. Organization 3. Interaction 4. Activities	Truman, David B. The Governmental Process. New York : Alfred a Princeton university Press, 1966 : 33-35
4	การมีส่วนร่วมทางการเมือง : Political Participation	Myron Wiener	การมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้หลายลักษณะต่าง ๆ ใน 10 ประการ ได้แก่ 1. การสนับสนุนหรือเป็นการกระทำ เพื่อเรียกร้องต่อรัฐบาล (support and demand) 2. การในการใช้อิทธิพล (influence) ต่อการปฏิบัติงานของรัฐบาลหรือการเลือกสรรผู้นำรัฐบาล 3. การกระทำที่ถูกต้องตามกฎหมายของพลเมือง (legitimate) 4. การกระทำที่มีตัวแทนทางการเมือง (representation) 5. การเข้ามามีส่วนร่วมนั้นไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์กับตัวเอง 6. ผู้ที่สมัครเข้ารับการเลือกตั้ง การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การร่วมประชุมทางการเมือง และการให้ความสนใจต่อปัญหาสาธารณะ 7. การกระทำที่มีต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา (persistence continuum) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีความเป็นสถาบัน (institutionalized) และมีการจัดตั้ง 8. การกระทำที่เป็นความพยายามในการที่จะเข้ามามี อิทธิพลเหนือการปฏิบัติการของราชการ (bureaucratic actions) และ	Weiner, Myron. 1971. "Political Participation : Crisis of the Political Process", pp. 161-. 163.

		นโยบายสาธารณะ (public policy) 9. การกระทำที่มีผลต่อการเมืองในระดับชาติ (national politics) และการเมืองในระดับท้องถิ่น 10. การกระทำทางการเมือง (political action)	
	Lester W. Milbrath & M. L. Goal, 1977 : 2)	1. ประชาชนที่ต้องการมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาล 2. การกระทำนั้นเป็นไปทั้งถูกต้องตามกฎหมายและผิดกฎหมาย 3. การใช้กำลังหรือไม่ใช้กำลัง 4. กิจกรรมที่การร่วมรณรงค์หาเสียงการเลือกตั้ง 5. การรวมตัวกันเพื่อโน้มน้าวหรือกดดันรัฐบาล การประท้วง และการใช้ความรุนแรง	Lester W. Milbrath and M. L. Goal. 1977. Political Participation : How and Why Do People Get Involved in Politics. Chicago : Rand McNally College Publishing Company 1977 : 2
	Samuel Huntington and Joan Nelson,	การมีส่วนร่วมทางการเมืองจะต้องสะท้อน ลักษณะที่สำคัญที่ว่า 1) เป็นกิจกรรมของพลเมืองเฉพาะบุคคล รวมทั้งเจ้าหน้าที่รัฐบาล เจ้าหน้าที่พรรค การเมือง และพวกหัวคะแนน 2) เป็นกิจกรรมที่มีจุดมุ่งหมายที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการ เลือกตั้งของรัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล 3) เป็นการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในการ ปกครองโดยการกระทำกิจกรรม ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ถูกต้องตามกฎหมายของพลเมือง	Samuel Huntington and Joan Nelson. 1982. Participation and Political Study. Cambridge : Cambridge University Press. 1982 : 5.

		Nie, N. H. and S. Verba,	การมีส่วนร่วมทางการเมืองออกเป็น ๔ รูปแบบ ประกอบด้วย ๑. การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง คือ การเป็นตัวแทนของประชาชน (Popular Agency) ๒. การรณรงค์หาเสียง ๓. การติดต่อขั้นต้นของประชาชน เพื่อให้แก้ไขปัญหาคความเดือดร้อน ๔. การรวมกลุ่มกันดำเนินกิจกรรมบางอย่างขององค์กรส่งอิทธิพลต่อรัฐบาลมาก	Nie, N. H. and S. Verba, Political Participation In Fred G. and W. N. Polsby (EDS.) Handbook Political Science : Non Government Politic,
		สมบัติ อารังธัญวงศ์	การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ๑. การแสดงความสนใจต่อกิจกรรมทางการเมือง ๒. การใช้สิทธิเลือกตั้ง ๓. การริเริ่มประเด็นพูดคุยทางการเมือง ๔. การชักจูงให้ผู้อื่นเลือกตั้งผู้ที่ตนสนับสนุน ๕. การติดต่อกระดุมหรือติดสติ๊กเกอร์ ๖. การติดต่อกับนักการเมืองหรือผู้นำทางการเมือง ๗. การบริจาคเงิน ๘. การร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง ๙. การร่วมรณรงค์ทางการเมือง ๑๐. การเป็นสมาชิกสำคัญของพรรคการเมือง ๑๑. การร่วมประชุมแกนนำของพรรค ๑๒. การร่วมระดมทุน	สมบัติ อารังธัญวงศ์, การเมือง: แนวคิดและการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร: เสมาธรรม, ๒๕๔๙), หน้า ๔๕.

			๑๓. การเสนอตัวเป็นคู่แข่งทางการเมือง ๑๔. การดำรงตำแหน่งทางการเมือง	
5	การไปลงคะแนนออกเสียงเลือกตั้ง : Voting	สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	การตัดสินใจก่อนไปลงคะแนนออกเสียงเลือกตั้ง มี ๔ ขั้นตอน ดังนี้ ๑. การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เพื่อที่จะสนใจให้ลงคะแนนเสียง ๒. การสร้างหลักเกณฑ์และการให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกตั้ง ๓. การประเมินและจัดลำดับ ก่อนที่จะตัดสินใจทางเลือกที่ดีที่สุด ๔. การตัดสินใจสุดท้ายที่จะลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง ๕. การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองไทยให้สอดคล้องกับระบอบประชาธิปไตย ๖. เป็นเครื่องชี้วัดของความเป็นประชาธิปไตยในสังคมไทย	สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, องค์กรความรู้การเลือกตั้ง, [ออนไลน์], แหล่งข้อมูล, https://www.ect.go.th/ect_th/news_page.php?nid=865. [๓๐ มีนาคม ๒๕๖๒]

			๗. การให้เสรีภาพทางการเมืองกับประชาชน	
6	ความไว้วางใจ ทางการเมือง : Political Trust	Hardin	1. เป็นสิ่งที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้ 2. เนื่องจากสถาบันทางการเมือง 3. ภาครัฐมีความซับซ้อน	Hardin, Russell, Liberalism Constitutionalism and Democracy , (Oxford: Oxford University Press, 1999), p. 22.
		Luhmann	“เราไม่สามารถมีความไว้วางใจ (Trust) ต่อภาครัฐได้จะมีได้แต่เพียงความมั่นใจ (Confidence) เท่านั้น”	Luhmann, N., Trust and Power: Two Works , (Wiley: 1979), p. 99.

		Bandura, A.,	1. ด้านความเชื่อ 2. วัฒนธรรม 3. คุณลักษณะทางเชื้อชาติ 4. สังคม	Bandura, A., Social Learning Theory Englewood Cliffs, (N.J.: Prentice-Hall, 1977), p. 115.
		Stephen R. Covey	ทฤษฎีความไว้วางใจของ Stephen R. Covey ในแง่ของพฤติกรรมที่ผู้นำควรมีและควรเป็น มีหลักการดังนี้ 1. การมีบุรณภาพ หมายถึง จริยธรรม ความซื่อสัตย์ 2. การมีเจตนาดี พฤติกรรมที่จะแสดงออกมา 3. การมีความสามารถในงานที่ทำ มีความเชี่ยวชาญ รอบรู้ มีทักษะ 4. มีผลการทำงานในอดีตที่ผ่านมาดี สามารถแสดงให้ทุกคนได้เห็นว่ามาฝีมือ	Stephen R. Covey, The 8th Habit: From Effectiveness to Greatness , (New York: Simon & Schuster, 2004), pp. 181 – 189.
		Hibbing & Patterson และ Hetherington	1. อิทธิพลของตัวสถาบันการเมือง 2. ผู้นำทางการเมืองซึ่งประกอบไปด้วยกฎหมาย 3. แบบธรรมเนียมอื่นๆ	Hetherington, E. M., & Parke, R. D., Child Psychology: A Contemporary Viewpoint , (4 th ed.), (Auckland: McGraw-Hill, 1986), p. 56.

		Dietz, Hartog & Deanne	1. ความเชื่อมั่น 2. ความซื่อสัตย์ 3. ความยุติธรรม 4. ความน่าเชื่อถือที่บุคคลมีต่อบุคคลอื่นหรือองค์การ	Dietz, Hartog & Deanne, "A Robust Case for Strong Action to Reduce the Risks of Climate Change", World Economics , Vol. 8 No. 1 (2007): 121 - 168.
7	การพัฒนาทางการเมือง : Political Development	Lucian W. Pye	การพัฒนาการเมืองที่นักรัฐศาสตร์ให้ไว้พอสรุปได้ดังนี้ ๑. รากฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจ (Political Development as the Political Prerequisite of Economic Development) ๒. การเมืองในสังคมอุตสาหกรรม (Political Development as the Politics Typical of Industrial Societies) ๓. การเปลี่ยนแปลงการเมืองให้เป็นสมัยใหม่ (Political Development as Political Modernization) ๔. การดำเนินงานของรัฐชาติ (Political Development as the Operation of Nation - State) ๕. การพัฒนาการบริหารและกฎหมาย Political Development as Administrative and Legal Development. ๖. การระดมประชาชนและมีการมีส่วนร่วมทางการเมือง ๗. การขยายการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่จำกัดอยู่แต่ชนชั้นนำตามแบบของสังคมจารีตประเพณี ๘. การพัฒนาระบบประชาธิปไตย ๙. การระดมกำลังและอำนาจ	Pye, Lucian W., Communication and Political Development , (Princeton: Princeton University Press, ๑๙๖๖), pp. ๔๕-๔๘.

			๑๐. กระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม	
	Lucian W. Pye	องค์ประกอบของการพัฒนาทางการเมือง ความเท่าเทียมกัน (Equality) 1. ความสามารถของระบบการเมือง (Capacity) 2. การแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างและมีความชำนาญเฉพาะ 3. การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีเหตุมีผล (Secularization of Political Culture) 4. ความเป็นอิสระของระบบย่อย (Subsystem Autonomy)		Pye, Lucian W., Communication and Political Development , (Princeton: Princeton University Press, ๑๙๖๖), pp. ๔๕-๔๘.